

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

ZAKON Br. 02/L-122

O ORGANSKOJ POLJOPRIVREDI

Skupština Kosova,

Na osnovu Poglavlja 5.1 (n) i 9.1 26 (a) Ustavnog Okvira o privremenoj samoupravi na Kosovu (Uredbe UNMIK-a Br. 2001/9 od 15 maja 2001),

Usvaja:

ZAKON O ORGANSKOJ POLJOPRIVREDI

GLAVA I

Opšte odredbe

Član 1

1.1 Ovaj zakon se primenjuje na proizvode koji sadrže indikatore koji se referišu metodama za organsku proizvodnju, i to:

(a) neprerađeni poljoprivredni proizvodi biljnog porekla, životinje i neprerađeni životinjski proizvodi, proizvedenih u skladu sa načelima proizvodnje i specifičnim propisima njihovog inspektovanja, prezentiranih u Prilogu I i III ovog zakona;

(b) predviđeni proizvodi za ljudsku ishranu sastavljenih od jedne ili više komponenti biljnog ili životinjskog porekla.

1.2 Za razliku od stava 1 ovog člana gdje su propisane pravila proizvodnje u Prilogu I na ovom zakonu za određene vrste životinja, pravila predviđena za etiketiranje u članovima 6 i 7 ovog zakona i za inspektovanje iz člana 15 i 16 ovog zakona treba se primenjivati za ove vrste i njihove proizvode, sa izuzetkom proizvodnje aquakulture.

Član 2

Po ovom zakonu, organski proizvodi će se smatrati nosioci indikatora koji se referišu metodama za organsku proizvodnju, kada: etiketiranje, reklamni materijal ili prateći dokumenti, takav proizvod ili njegove komponente, i proizvod za ishranu, su opisani nazivom "Organska poljoprivreda" obezbeđivši kupcu, da taj proizvod ili njegove komponente su dobivene u skladu sa propisima o organskoj proizvodnji propisanih članom 4 ovog zakona.

Član 3 Definicije

Upotrebljeni termini u ovom Zakonu imaju sledeća značanja:

“**Etiketiranje**” - podrazumeva svaku reč, skraćenicu, trgovinsku marku, trgovinski naziv, oznaku na ambalaži naznačenih na etiketi koja prati ili se referiše jednom organskom proizvodu specificiranog u članu 1 ovog zakona.

“**Proizvodnja**” - podrazumeva djelatnost u poljoprivrednim gazdinstvima koja su obuhvaćena u proizvodnju, pakiranju kao i početnu etiketiranje kao organski proizvod organskih proizvoda proizvedene u toj poljoprivrednom gazdinstvu.

“**Pripremanje**” - podrazumeva aktivnost za čuvanje i preradu poljoprivrednih proizvoda obuhvatajući klanje i pripremu stočne proizvode, pakovanje i izmene izvršene na etiketu što se tiče prezentiranje metode organske proizvodnje svježih ili prerađenih proizvoda.

“**Marketing**” - podrazumeva aktivnost o prodaji, izlaganju na tržište, ponudu za prodaju, prodaju, distribuciju ili izlaganju na tržištu organskih proizvoda.

“**Operator**” - podrazumeva svako pravno ili fizičko lice koje proizvodi, priprema, izvozi ili uvozi proizvode specificiranih u članu 1 ovog zakona.

“**Stočna proizvodnja**” – podrazumeva proizvodnju domaćih životinja ili domestificiranih životinja uključujući insekte i vrste aquakulture sa slanih i slatkih voda. Lovne proizvode divljih životinja i ribolova ne treba smatrati kao organsku proizvodnju.

“**Organska proizvodnja**” - podrazumeva poseban proizvod i održiv u poljoprivredu i šumarstvu koji je proizveden u skladu sa pravilima organske proizvodnje.

“**Konvencionalna proizvodnja**” - podrazumeva poljoprivredne i prehrambene proizvode koji nisu definisani ovim zakonom.

“**Period konvertiranja**” - podrazumeva neophodno vreme za prelaz iz drugih sistema proizvodnje u sistem organske proizvodnje.

“**Proizvođač organskih proizvoda**” - podrazumeva pravno ili fizičko lice, koje proizvodi, prerađuje i trguje organskim proizvodima shodno standardima i specifičnim tehničkim zahtevima određenih ovim zakonom.

“**Organski proizvod**” - podrazumeva svaki proizvod proizveden u skladu sa odredbama ovog zakona.

“**Sertifikat**” - podrazumeva službeni dokumenat kojim pravno lice ovlašćen za primenu postupka u organskoj proizvodnji potvrđuje, da organski proizvod je u skladu sa odredbama baziranih na standardima organske proizvodnje.

“**Oznaka organskih proizvoda**” - podrazumeva jedinstvenu kodificiranu oznaku proizvoda koji su proizvedeni u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona.

“Jedinica za organsku proizvodnju” - podrazumeva preduzeće koje se bavi aktivnostima za organsku proizvodnju, preradu, trgovanje organskim proizvodima u skladu sa ovim zakonom.

“Materijal za reprodukciju u organskoj proizvodnji” – podrazumeva sve žive organizme ili njihove delove, kojima počinje ili se održava određeni organski proizvod, osim genetskih modificiranih organizama i njihovih sastavnih delova.

“Telo za sertifikiranje” podrazumeva svakog institucionalnog, privatnog, domaćeg ili međunarodnog organa odobrenog od Ministarstva koji utvrdi usklađivanje proizvoda, proizvodnih, prerađivačkih procesa, usluga i sistema kvaliteta, sa standardima i tehničkim specifikacijama utvrđenih ovim zakonom.

“Inspeksijska tela” podrazumeva odobrene inspektore od Ministarstva.

“Sistem inspektovanja”, znači regulisanje inspektovanja prema ovom Zakonu.

“Genetski modificirani organizmi” (GMO) - podrazumeva svi živi organizmi, čiji genetski materijal je dobiven genetskim manipulisanjem, van prirodnih načina razmnožavanja.

“Sistem inspektovanja”, podrazumeva regulisanje inspektovanja prema ovom Zakonu.

“Komponente” - podrazumeva substance u toku organske proizvodnje uključujući i hranljive dodatke.

“Ministarstvo” - podrazumeva Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja.

GLAVA II

Član 4

Metodi organske proizvodnje

4.1. Metod organske proizvodnje podrazumeva proizvodnju organskih proizvoda referisane članu 1, tačka (a) ovog zakona:

(a) kada su ispunjeni zahtevi iz Priloga I i propisi u vezi tim;

(b) samo složeni proizvodi od substanci pomenutih u Prilogu I i II, mogu se upotrebiti kao proizvodi za zaštitu bilja, detergentski, mineralna đubriva ili kondicioneri zemljišta, stočnu hranu, aditivi u hrani i substance u ishrani životinja, proizvoda za čišćenje i dezinfekciju objekata i njihove instalacije za stocarstvo, proizvode za bolesti i kontroli parazita u stali i njihove instalacije, i mogu se upotrebiti samo pod specifičnim uslovima predstavljenih u Prilogu I i II.

(c) da je upotrebljeno samo seme ili vegetativni materijal za razmnožavanje proizveden prema metodama organske proizvodnje referisano u stavu 2 ovog člana.

(d) ne treba upotrebiti genetski modificirani organizmi ili proizvodi dobijenih od njih, izuzev medicinskih veterinarskih proizvoda.

4.2 Izuzetno od stava 1 tačka b ovog člana, tretirana semena proizvoda koji nisu obuhvaćeni Prilogom II, mogu se upotrebiti samo do tada, kada primenjivači takvog semena mogu da dokažu inspeksijskom telu da je bilo nemoguće obezbediti netretirano seme odgovarajuće sorte na tržište.

Član 5

Uslovi za organsku proizvodnju

Organska proizvodnja ostvaruje se pod specifičnim uslovima kao što su dolje određene:

- a). prostorna izolacija zemljišne parcele, stočnih farmi i proizvodnih kapaciteta od mogućnosti zagađivanja;
- b). zagađena zemlja, na kojima nivo zagađenih materija je ispod nivoa dozvoljenog maksimuma;
- c). dozvoljeni kvalitet vode za navodnjavanje i sa minimalnim zagađenošću vazduha u proizvodnim regionima.

GLAVA III

ČLAN 6

Etiketiranje organskih proizvoda

6.1. Etiketiranje i reklamiranje proizvoda specificiranih u članu 1 tačka (a) ovog zakona referišu se organskoj proizvodnji samo kada:

- (a) takva oznaka jasno označava da se iste odnose na metode za organsku proizvodnju;
- (b) proizvod je proizveden shodno propisima iz člana 4 ovog zakona;
- (c) Proizvod je bio proizveden ili uvezen od strane nekog operatora koji je bio podlegnut inspekcijским merama predviđenih članom 11 ovog zakona.

6.2. Etiketiranje i reklamiranje proizvoda specificiranog u članu 1.1 tačka (b) ovog zakona, mogu se referisati metodima organske proizvodnje, samo kada proizvod nanosi:

- a). najmanje 95% sastojaka poljoprivrednog porekla proizvoda su ili potiču od proizvoda dobiveni u skladu sa pravilima utvrdjenim na osnovu člana 4 ili su uveženi iz drugih mesta prema aranžmanima propisanih članom 10 ovog zakona;
- b). proizvod ili njegovi sastojci poljoprivrednog porijekla referisani pod tačkom (a) ovog stava nisu bili predmet tretiranja uključujući upotrebu substanci koje nisu bile buhvaćene u Prilogu VI, Sekcija B.
- c). Proizvod je bio pripremljen ili importovan od nekog operatora koji je bio subjekat inspektovanja prema člana 11,12,13,14 i 15 ovog zakona.

6.3. Indikacije koje se referišu u metodama organske proizvodnje treba jasno da pokazuju da se radi o metodama organske proizvodnje i treba se pridružiti sa referencom sastojaka poljoprivrednog porijekla osim ukoliko jedna takva referencija data je u listu sastojaka.

6.4. Etiketiranje i reklamiranje jednog proizvoda specificiranog u članu 1, tačka (b) ovog zakona, mogu se referisati opisu proizvoda u toku prodaje organskog proizvoda samo kada:

- (a) sve komponente proizvoda organskog porekla su proizvedene ili dobivene u skladu sa propisima predviđenih članom 4 i 18 ovog zakona;
- (b) proizvod sadrži samo substance pomenutih u Prilogu VI, Sekcije A kao komponenti nepoljoprivrednog porekla;

(c) proizvod ili njegovi komponenti u toku njihove proizvodnje nisu podlegnuti tretiranjima uključujući i upotrebu joniziranog zračenja ili substance koje nisu ubu hv Prilogom VI, Sekcije B;

d) proizvod je pripremljen od nekog operatora koji je podlegnut inspekcijskim merama predviđenih članom 11 ovog zakona.

6.5. Za razliku iz stava 3 (a) ovog člana određene komponente poljoprivrednog porekla, koje ne ispunjavaju zahteve iz ovog stava, mogu se upotrebiti ograničeno maksimalno od 5% komponenti poljoprivrednog porekla na finalnom proizvodu i na pripremanje proizvoda referisanih članu 1.1 tačka (b), ovog zakona pod uslovom da takve komponente budu:

(a) poljoprivrednog porekla i da nisu proizvedene u skladu sa predviđenim propisima iz člana 4 i 18, ili

(b) poljoprivrednog porekla i nisu proizvedene u dovoljnim količinama u skladu sa predviđenim propisima iz člana 6,7 i 8 ovog zakona .

Član 7

Oznake proizvodnje u konvertiranju

7.1. Oznake koje se odnose na konvertiranje metoda organske poljoprivrede, mogu se navesti etiketiranjem i reklamiranjem proizvoda koji se referišu članu 1.1 tačka (a) ili (b) ovog zakona kada bude sastavljen od jedne komponente poljoprivrednog porekla, pod uslovom da:

(a) Zahtevi koji se referišu stavu 1 ili stavu 3 član 6 ovog zakona budu ispunjeni u potpunosti, izuzev onih koji se odnose na trajanju vremena konvertiranja referisanog u stavu 1 Priloga I;

(b) period konvertiranja treba da bude najmanje 12 meseci pre berbe proizvoda;

(c) takve oznake ne dezorijentišu kupca što se tiče razlika proizvoda koji ispunjavaju sve zahteve prema ovom zakonu;

(d) usklađivanje sa uslovima predstavljenih tačkama (a) i (b) ovog stava, treba da bude kontrolisana od inspekcijskog organa.

7.2. Etiketiranje i reklamiranje proizvoda kako je referisano u članu 1.1 tačka (b) ovog zakona delimično pripremljenog od komponenti koje ne ispunjavaju zahteve iz člana 6 stava 3 ovog zakona, mogu se referisati metodama organske proizvodnje, pod uslovom da:

(a) najmanje 50% komponenata poljoprivrednog porekla ispunjavaju zahteve iz člana 6 stava 2 tačka (a) ovog zakona;

(b) proizvod ispunjava zahteve iz stava 1 tačke (a), (b), i (c) ovog člana;

(c) oznake koje se referišu metodama organske proizvodnje:

i. jasno referišu samo na komponenti dobivenih u skladu sa propisima iz člana 18 ovog zakona.

(d) komponenti i njihove bliske vrste predstavljaju se na listi redosledom prema težini komponenata;

- (e) oznake na listi komponenti predstavljaju se istom bojom, razmerom i stilom natpisa;
- (f) etiketa se piše na službenim jezicima Kosova, ali ne isključuju se i drugi jezici.

7.3. Lista ograničenja za substance i proizvode koji se referišu člana 6 stavu 4 tačka (b) i (c) ovog zakona prikazani su u Prilogu VI, Sekcija A, B i C.

7.4. Uslovi za upotrebu i zahtevi sastava ovih komponenti i substanci mogu se specificirati shodno pravilima Evropske zajednice.

Član 8

Etiketiranje proizvoda u konvertiranju

8.1. Na etiketi proizvoda oznaka konvertiranja na organskom proizvodu može da se upotrebi, ako proizvod sadrži samo jednu komponentu poljoprivrednog porekla, i to:

- (a) Ako ispunjava sve zahteve, izuzev perioda konvertiranja predstavljenog u Prilogu 1.;
- (b) period konvertiranja je ne manji od 12 meseci pre žetve;
- (c) etiketa proizvoda u konvertiranju treba da se razlikuje od etikete za organski proizvod koji ispunjava zahteve predviđenih ovim zakonom,
- (d) inspekcijsko telo inspektuje i proverava ispunjenje zahteva iz tačke (a) i (b) ovog stava.

8.2. Na etiketi ovog proizvoda treba da se upiše naziv "proizvod u konvertiranju" koji treba da se jasno razlikuje prema obliku, boji i stilu od podataka etikete za organski proizvod.

Član 9

Pakovanje, prevoz i uskladištenje organskih proizvoda

Ministarstvo podzakonskim aktima će definisati kriterjume za pakovanje, prevoz i uskladištenje organskih proizvoda.

Član 10

Registracija operatora

10.1. Svaki operator koji proizvodi, prerađuje, priprema, izvozi, uvozi proizvode koji su specificirani u članu 1 ovog zakona, treba da:

- (a) službeno izveštava o njegovim aktivnostima nadležnog organa Ministarstva, koja treba da sadrži specificirane informacije iz Priloga IV,
- (b) da prezentira svoju aktivnost inspekcijskom sistemu.

10.2. Ministarstvo određuje nadležni organ za prijem aplikacija operatora koje se odnose na njihovu registraciju kao proizvođači, prerađivači, upakivači, uvoznici i izvoznici organskih proizvoda

10.3 Nadležni organ treba da obezbedi službeni registar koji sadrži dosije operatora.

GLAVA IV

Član 11

Sistem inspektovanja

11.1. Ministarstvo će da osniva:

(a) jedan sistem inspektovanja koji deluje od jednog ili više ovlašćenih inspeksijskih organa ili od drugih odobrenih subjekata koji kao operatori koji proizvode ili pripremaju specificirane proizvode članom 1, ovog zakona predstavlja subjekat inspektovanja;

(b) jedno ili više inspeksijsko telo koja će da deluje shodno članovima 11,12,13 i 14 ovog zakona.

11.2. Ministarstvo sa pod-zakonskim aktima reguliše potrebne mere za ulogu, ovlašćenja i sastav inspeksijskog tela.

11.3. Sistem inspektovanja treba da obuvati namanje mere za sprečavanje i mere specificirane Prilogom III.

Član 12

Drugi inspeksijski subjekti

Za odobravanje drugih subjekata zainspektovanje treba uzeti u obzir:

(a) primenu standardnih postupaka inspektovanja, koji obuhvaćaju detaljan opis inspeksijskih mera i mera za sprečavanje;

(b) kaznene mere koje inspeksijsko telo primenjuje u slučaju utvrđivanja raznih nepravilnosti;

(c) raspolaganje potrebnim resursima što se tiče kvalifikovanog osoblja, administrativne i tehničke opreme, inspeksijskih iskustava i bezbednosti;

(d) objektivnost inspeksijskog tela prema operatorima.

Član 13

Nadzor inspeksijskih tela

13.1 Usvajanjem jednog inspeksijskog tela nadležni organ treba da:

(a) obezbedi, da su izvršena inspektovanja od strane inspeksijskog tela budu objektivna;

(b) proveravati efikasnost njegovog inspektovanja;

(c) preduzme odgovornost za svaku utvrđenu povredu i primenjene kazne;

(d) povlači odobrenje inspekcijskog organa kada on ne ispunjava zahteve predviđene tačkom (a) i (b) ovog stava ili ne ispunjava određene kriterijume iz stava 1 ovog člana ili ne ispunjava zahteve utvrđene stavom 2 ovog člana i članom 14 stav 1 i 3 ovog zakona.

13.2. Inspekcijski organ i odobrena inspekcijska tela koja se referišu članu 11 stav 1 ovog zakona, treba:

(a) obezbediti da su mere inspektovanja i nadgledanja specificiranih u Prilogu III primenjeni kod raznih operatora;

(b) ne objavljuje informacije i podatke koje dobijaju u toku njihovog inspektovanja kod ostalih lica izuzev odgovornih lica i nedležnih organa.

Član 14

14.1. Odobreni inspekcijski organi treba:

(a) dozvoliti inspekcijskom organu pristup u njihovim kancelarijama i opremi, dajući im neku potrebnu informaciju i pomoć radi ispunjenja njegovih obaveza u skladu sa ovim zakonom;

(b) nadležnom organu Ministarstvo do 31januara svake godine dostaviti listu operatora koji su bili subjekat njihovog inspektovanja i, da prezentiraju kod istog organa jedan sažeti godišnji izveštaj.

14.2. Inspekcijska tela previđena članom 11 stav 1 ovog zakona treba obezbediti:

(a) kada je ustanovljena neka nepravilnost u vezi implementiranja člana 6,7,8 i 18 ovog zakona ili merama referisanim u Prilogu III, indikacije predviđene članom 4 ovog zakona koja se referišu metodima organske proizvodnje otklonjene su iz celog kontingenta proizvodnje u kome se pojavila ta nepravilnost.

(b) Kada se pojavljuju povrede, ili se ustanovi neka povreda sa kontinuelnim posledicama, zabrani operatoru koji ima veze stim organizovanju prodaje proizvoda pod znakom referisanim metodima organske proizvodnje, za vremenski period koji će da bude saglasan sa kompetentnim organom u Ministarstvo.

14.3. U saglasnosti sa utvrđenim postupcima u članu 4 ovog zakona mogu se usaglasiti:

(a) detaljizirana načela u odnosu na predviđene zahteve članom 13 stav 1 i navedene mere u članu 13, stav 2 ovog zakona;

(b) sprovedene mere u odnosu na odredbe iz ovog stava.

14.4. Za proizvodnju životinjskog mesa Ministarstvo treba da obezbedi bezizuzetka od odredbe predviđenim u Prilogu III:

(a) da inspektovanje u vezi sa svim fazama proizvodnje, klanja, rezanja kai i drugih priprema do prodaje, kod potrošača, radi obezbedjenja što je više moguće sa tehničkog aspekta znakove stočnog proizvoda, prilikom proizvodnje, prerade i drugih alki čerada sa jedinice proizvoda stočnih proizvoda do jedinice konačnog pakovanja i etiketiranja;

(b) za drugu proizvodnju životinjskog proizvoda od onoga mesnog, druge dodredbe radi obezbedjenja što je više moguće sa tehničkog aspekta znakov biće predviđeni u Prilogu III ;

(c) za svaki slučaj preduzete mere iz člana 11,12,13 i 14 ovog zakona treba da obezbede potrošača i da im se daju garancije da je proizvod proizveden s hodno ovog zakona.

Član 15

Indikatori da su proizvodi obuhvaćeni shemom inspektovanja

15.1. Indikatori da su proizvodi obuhvaćeni posebnom šemom inspektovanja prikazana u Prilogu V, mogu da se uvedu na etiketi proizvoda referisanog članu 1 ovog zakona samo ako takvi proizvodi:

(a) ispunjavaju zahteve iz člana 6 stav 1, 2, 3 i 4, i člana 8 ovog zakona, kao i svako odredbe doneta iz ovih članova;

(b) bili predmet inspekciskih mera referisanih članu 11 stav 3 ovog zakona u toku svih faza proizvodnje i pripreme;

(c) bili proizvedeni ili pripremljeni od operatora, čiji su aktivnosti bili predmet inspektovanja od strane inspekciskih organa referisanih članu 11 stav 1 ovog zakona i priznato im je pravo od strane inspekciskih organa za korišćenje indikacija prezentiranih u Prilogu V;

(d) su upakovani i prevoženi do mesta prodaje na malo u zatvorenom pakovanju;

(e) na etiketi se naznači naziv i neko drugo obeležje registrovanja inspekciskih organa, ime i adresu proizvođača ili prerađivača i ostale elemente predviđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima donetih na osnovu istog.

15.2. Na etiketi ili na materijalu reklamiranja ne može da se uvede nikakva deklaracija koja bi sugerisala kupca da su prezentirani indikatori u Prilogu V garantuju visok kvalitet koji se odnosi na ukus, hranljivu i zdravstvenu vrednost.

15.3. Inspekciski organ i inspekciska tela referisana članu 11 stav 1 treba da obezbeđuju:

(a) da u slučaju ustanovljenja neke nepravilnosti na merama referisanih članovima 4, 6 7 i 18 ovog zakona ili Priloga III i indikacije prikazanih u Prilogu V privučene su iz kontigenta proizvodnje.

(b) Kada se pojavljuju povrede, ili je ustanovljena neka povreda sa kontinuelnim posledicama, zabranjuje pravo na upotrebu indikatora prikazanih u Prilogu V operatoru koji ima veze stim, u vremenskom periodu koji će se usaglasiti sa nadležnim organom.

15.4. Pravila u vezi odstupanja indikatora prikazanih u Prilogu V, kada određene povrede iz člana 4, 6,7 i 18 ovog zakona ili zahtevi i mere u Prilogu III budu sprovedene, mogu se preduzeti shodno postupcima utvrdjenim ovim zakonom.

15.5. Ministarstvo preduzimaće određene mere za sprečavanje zloupotrebe indikatora iznetih u članu 2 i Priloga V.

GLAVA V

Član 16

Uvoz organskih proizvoda

16.1. Bez ikakvog prejudiciranja člana 4 ovog zakona, proizvodi specificirani u članu 1 ovog zakona, koji su uvezeni iz drugih zemalja mogu se trgovati samo kada:

(a) su one proizvedene u drugim zemljama s hodno članu 4 ovog zakona i proizvedena u proizvodnu jedinicu kao i pod inspeksijskom kontrolom jednog ovlašćenog inspeksijskog tela;

(b) nadležni organ ili telo drugih zemalja izdao je inspeksijski sertifikat koji pokazuje da određeni proizvod na sertifikatu:

i. dobiven unutar sistema proizvodnje koji gde su primenjena ekvivalentna pravila sa onima navedenim u članovima 4 ovog zakona i

ii. bio subjekat sistema inspektovanja priznatog kao ekvivalentan s hodno stavu 2 tačka (b) ovog člana.

16.2. U cilju uvođenja proizvoda specificiranih u članu 1 ovog zakona, Ministarstvo može zahtevati uvođenje na listi referisanoj stavu 1 tačka (a) ovog člana uzimajući u obzir:

(a) garancije koje zemlja može da pruža, što se tiče primene ekvivalentnih pravila u odnosu na onih utvrđenih članovima 4 ovog zakona;

(b) da efikasnost sprovedenih inspeksijskih mera, bude ekvivalentan sa inspeksijskim merama referisanih članom 11 ovog zakona radi obezbeđenja usklađenosti sa pravilima referisanih pod tačkom (a) ovog stava.

16.3. Sertifikat referisani u stavu 1 tačka (b) ovog člana treba:

(a) da prati proizvod do uvoznika u kopiju originala;

(b) da uvoznik zadrži sertifikat na raspolaganje u periodu od najmanje dve godine za inspeksijske organe.

GLAVA VI

Član 17

Kažnjene odredbe

17.1 Novčanom kaznom od 500.00 do 5.000.00 € kažnjava se za prekršaj pravno i fizičko lice (proizvođač):

a) ako etiketiranje ili reklamiranje proizvoda specificiranih u članu 1.1 tačka (a) ovog zakona, nisu referisani organskoj proizvodnji i metodama organske proizvodnje, član 6 stav 2 ovog zakona;

b) sko na etiketi proizvoda oznaka konvertiranja organske proizvodnje je upotrebljena za proizvod koji sadrži više od jedne komponente poljoprivrednog porekla, član 8 stav 1 tačka (a), (b), (c) i (d);

c) ako na etiketi proizvod u konvertiranju ne upotrebljava naziv “proizvod u konvertiranju”, član 8 stav 2 ovog zakona;

d) ako Operator koji proizvodi, priprema ili uvozi proizvode specificiranih u članu 1 ovog zakona iz drugih zemalja za trgovinske svrhe, ne prijavljuje svoju aktivnost kod kompetentnih autoriteta član 10 stav 1 tačka (a) ovog zakona;

e) ne otklanja nepravilnosti konstatovane od strane inspeksijskog tela, član 14, stav 2, tačka (a) i (b) ovog zakona;

f) pokazatelji, da proizvodi su obuhvaćeni posebnom inspeksijskom šemom, su uneti na etiketi proizvoda koji se referišu članu 1 ovog zakona, kada takvi proizvodi:

i) ne ispunjavaju zahteve prema članu 4, 6, 7 i 18 ovog zakona, član 15 stav 1 tačka (a) ovog zakona;

ii) nisu bili predmet inspeksijskih mera u toku svih faza proizvodnje, pripreme, član 15, stav 1 tačka (b) ovog zakona;

iii) nisu bili proizvedeni ili pripremljeni od operatora, čija aktivnost je bila predmet inspektovanja od inspeksijskog organa i bili priznati proizvodi ili priprema od nadležnog organa ili tela za korišćenje indikacija prezentiranih, član 15 stav 1 tačka (c) ovog zakona;

iv) nije izvršeno pakovanje i otprema proizvoda do tačke prodaje na malo u zatvorenom pakovanju, član 15 stav 1 tačka (d) ovog zakona;

g) ako na etiketi ne pokazuju naziv i registarsku oznaku inspeksijskih organa, sa imenom i adresom proizvođača ili prerađivača, član 15 stav 1 tačka (e) ovog zakona;

h) ukoliko se potvrdi ili deklariše na etiketi ili na drugom reklamnom materijalu koji sugeriše kupca da prezentirane indikacije garantuju visok kvalitet što se tiče ukusa, hranljive i zdravstvene vrednosti, član 15 stav 2 ovog zakona.

i) Ako se trguje uvezenim proizvodima iz drugih zemalja bez inspeksijski sertifikat koji pokazuje da sertifikirani proizvod na sertifikatu dobiven u okviru sistema proizvodnje koji je primenio ekvivalentna pravila a koje su bile subjekat sistema priznatog inspektovanja kao ekvivalentno, član 16 stav 1 podtačke i, ii, ovog zakona

17.2 Za radnje iz stava ovog člana kazni će se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000.00 do 3.000.00 €.

GLAVA VII

Član 18

ZAVRŠNE ODREDBE

18.1. Ovim zakonom, neovlašćeni proizvodi za ciljeve utvrđene članom 4.1 tačka (b), mogu biti obuhvaćeni Prilogom II u skladu sa propisima i postupcima Evropske zajednice ako su ispunjeni sledeći uslovi:

a) Ukoliko su isti upotrebljeni u cilju kontrole štetočina ili biljnih bolesti:

i. oni su značajni za kontrolu štetnih organizama ili neke posebne bolesti za koju druge biološke, agrotehničke, fizičke ili oplemenjivačke alternative nisu moguće, kao i uslovi za njihovu upotrebu onemogućuju neposredan dodir sa semenom, biljkom ili biljnim proizvodima; ali kod višegodišnjih biljaka takav dodir može da bude, ali samo van vegetativnog perioda za hranljive delove (plodove), pod uslovom da takva primena ne rezultira na indirektan način prisustvo rezidenata kod hranljivih delova proizvoda, i

ii. ako njihova upotreba ne rezultira i ne doprinese neprihvatljivom efektu ili zagađenju sredine.

(b) Ukoliko su upotrebljeni za potrebe đubrenja ili kondicioniranja zemljište:

i. oni su značajni za posebne zahteve prihranjivanja biljaka ili za kondicioniranje zemljište, koji ne mogu da se ispunjavaju pomenutim praksama iz Priloga I, i

ii. njihova upotreba ne rezultira neprihvatljive efekte za sredinu ili ne doprinese njenoj zagađenosti.

18.2. Prema potrebi, sledeći podaci mogu se specificirati za bilo koji proizvod obuhvaćenog Prilogom II:

i. detaljan opis proizvoda.

ii. uslovi za njegovu primenu i sastav ili zahtevi rastvorljivosti, posebno što se tiče potrebama za obezbeđenje, da ovi proizvodi sadrže minimum ostataka na hranljivim delovima biljke i minimalnog efekta na sredinu,

iii. zahtevi za posebno etiketiranje za proizvode referisanih članu 1 ovog zakona, kada takvi proizvodi su dobiveni pomoću određenih proizvoda iz Priloga II.

18.3. Amandamentiranja u Prilogu II, što se tiče unošenja ili povlačenja proizvode prema stavu 1 ovog člana, unošenja ili amandamentiranja specifikacija iz stava 2 ovog člana, treba da se usklade sa propisima i postupcima Evropske zajednice.

Član 19

Podzakonska akta kojima će se sprovoditi ovaj Zakon, donet će se u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu nakon njegovog usvajanja od strane Skupštine Kosova i proglašenja od strane Specijalnog Izaslanika Generalnog Sekretara.

Zakon br. 02/L-122
17 septembar 2007

Predsednik Skupštine Kosova,

Kolë Berisha

PRILOG I

NAČELA ORGANSKE PROIZVODNJE NA NIVOU FARME (PREDUZEČE)

A. Biljke i biljni proizvodi

1. Obuhvaćena načela ovim Prilogu treba da se sprovedu na parcelama u toku perioda transformacije najmanje 2 godine pre setve ili kod slučaja livadskih raznih višegodnjih biljaka najmanje 3 godine pre prve berbe proizvoda. Inspeksijski organ, odobrenjem nadležnog organa, u određenim slučajevima, treba da odluči za produženje ili redukciju ovog perioda, uzimajući u obzir raniju upotrebu parcela. Naročito, period transformacije može da se reducira na mogući minimum, u slučajevima kada su parcele bile tretirane nekim proizvodom koji nije obuhvaćen Prilogom II, Deo B kao deo šeme kontrole štetočina i bolesti.

Reduktovanje perioda transformacije uzima se u obzir kada:

Pparcela su transformisana ili su u toku transformisanja na organsku poljoprivredu.

Ddegradacija pesticida, treba rezultirati na neobazrivim nivou zemljišta što se tiče višegodnjih biljaka ,

Uubirani proizvodi nakon tretiranja neće se prodavati pod referansom kao organski proizvod,

2.1. Plodnost i biološka aktivnost zemljište, treba da se zadrži ili povećavati u prvom slučaju od:

a) uzgoja leguminoza, zelenih đubriva ili biljaka sa dubokim korenim sistemom prihvatljivog programa sa viđegodišnjim cirkulacijom,

b) upotreba životinjskog đubriva iz organskih proizvoda , tačka 7.1, ovog priloga,

c) upotreba ostalih organskih materijala, složene ili ne, iz preduzeća koja proizvode shodno pravilima ovog priloga.

2.2. Ostala organska ili mineralna đubriva, pomenuti u Prilogu II, mogu se primenjivati posebno kao dodaci za :

- prihvatljive hrane biljke u prometu kada uslovi zemljišta ne mogu da se postignu metodima opisanih u tačkama (a), (b) i (c) prethodnog podstava,

- u vezi proizvoda iz Priloga II, koji se odnose na prihranjivanje istih i / ili izmeta životinja: ovi proizvodi treba upotrebiti samo za nisko prihranjivanje u kombinaciji sa životinjskom đubrivom prema gore pomenutoj tački 2(1) (b). Ovo se odnosi na delu B člana 7.1,

2.3. Za aktiviranje komposta (mešavina đubriva) mogu se upotrebiti za pripremu biljne osnove ili mikroorganizama, genetski nemodificirano. .Takozvani "biodinamička priprema" od kamenog praha, farmerskog đubriva ili biljke mogu se upotrebiti za ciljeve ovog stava ili stava 2.1.

2.4. Prikladno pripremanje mikroorganizma, negenetski modificirani, i odobrena za Zemlje Članice, može da se upotrebi za opšte poboljšanje uslova zemljište ili hranljive vrednosti zemljišta ili biljke, kada potreba za takvu primenu priznata od strane inspeksijskog organa ili ovlašćenog organa.

3. Kontrola bolesti, štetočina i korova vršiće se u kombinaciji sa nižim pomenutim merama:

- odabranje vrsta i prikladnih varieteta;

- prikladni program cirkulacije;

- procedure mehaničkog uzgoja;

- zaštita prirodnih štetočina preko korisnim odlukama za tu svrhu (n.pr.ograde, mesta gnezda , širenje ptica grabljivica);

- izgorenje korova .

Samo u slučajevima neočekivanog rizika bilja, mogu da se upotrebe proizvodi dati u Prilogu II.

4. Metoda organske proizvodnje smatra se: berba bilja i njegovih jestivih delova, koja se prirodno gaju u prirodnim zonama, u šume i u poljoprivrednim zonama, pod uslovom da:

- ove zone nisu tretirane sa ostalim proizvodima osim proizvodima u Prilogu II za period od 3 godine pre berbe,

- berba ne utuče na stabilnost prirodnog habitata ili na očuvanju vrste u zoni berbe.

5. Za proizvodnju glijiva, mogu se upotrebiti substrati samo kad su sastojene od sledećih komponenata:

5.1. Đubriva farme i izmet životinja (obuhvatajući određene proizvode od 1 do 4 u Prilogu II,

(a) ili od preduzeća koja proizvode u saglasnosti sa metodom organske proizvodnje;

(b) ili da ispunjava zahteve date u Prilogu II, deo A,

5.2. Proizvodi poljoprivrednog porekla, drugih od onih datih u tački 5.1 (n.pr.slama) od preduzeća koja preoizvode u skladu sa metodom organske proizvodnje;

5.3. Hemijsko netretirana torfa.

5.4. Netretirano drvo hemijskim proizvodima posle seče.

5.5. Mineralni proizvodi u Prilogu II, Deo A, voda i zemljište.

B. STOČARSTVO I STOČARSKA PROIZVODNJA IZ DOLE NAVEDENIH VRSTA:

Goveda, Svinje, Ovce, Koze, Jednokopitari, Ptice.

1. Opšta načela

1.1. Stočarska proizvodnja sadrži komponentu aktivnosti više poljoprivrednih gazdinstava koje primenjuju organsku pljoprivredu.

1.2. Stočarska proizvodnja treba da doprinese na uravnotežu sistema poljoprivredne proizvodnje obezbeđenjem hranljivih zahteva biljaka i poboljšanjem organskih materija zemljišta. To može da pomogne na stvaranju i čuvanju međuzavisnosti biljka-zemljište, životinja -biljka i zemljište-životinja. Kao deo ovog koncepta, proizvodnja bez zemljišta nije u saglasnosti sa pravilima ovog zakona.

1.3. Preko prirodnih obnovljenih izvora (organsko žubrivo životinja, povrće i krmno bilje), uzgojni sistemi biljaka /stoka i sistemi ispaše dozvoljavaju da se sačuva i poboljša plodnost zemljišta za duže vremena i da doprinosi razvoju održive poljoprivrede.

1.4. Uzgoj životinja primenjeno u okviru organske poljoprivrede, je aktivnost povezana sa zemljištem. Osim odobrenih slučajeva koji su isključeni iz ovog Priloga, životinje treba ulaziti u slobodnoj zoni i da broj životinja za jedinicu površine treba da je ograničena kako bi lakše mogli menažirati sa njima i biljnim proizvodima za jedinicu površine, minimizirajući tako svako formu zagađenja, naročito zagađenje zemljišta, raznih površina i voda. Broj životinja treba da je usko povezana sa zonom ispaše kako bi mogli lakše izbegavati problemima i opterećenosti i erozije i da se dozvoljava raširenje organskih đubriva radi izbegavanja nepovoljnih efekata za životnu sredinu.

1.5. Na organskim stočarskim farmama, sve životinje u jednoj ili u istoj proizvodnoj jedinici treba da se povećavaju prema propisima ovog zakona.

1.6. Pored toga, životinje koja se ne uzgoje prema predviđenjima ovog zakona, mogu biti prisutne u gazdinstvu pod uslovom da se one uzgoje u jedinicama gde štale i parcele su posebno odvojena od jedinica koja proizvode prema propisima ovog pravilnika, i obuhvaćaju se razne vrste.

1.7. Ograničenja koja proizilaze iz ovog načela, životinje koje nisu uzgojene shodno odredbama ovog zakona mogu upotrebiti, svake godine za ograničeno određeno vreme, pašnjaci u jedinicama koje deluju shodno ovom zakonu, pod uslovom da takve životinje dolazu iz ekstenzivnog uzgoja i da broj grla po ha korespondira 170 kg azot za god/ha (kako je predviđeno u Prilogu VII ovog zakona) i pod uslovom da ostala životinja koja nisu predmet zahteva ovog zakona da ne budu istovremeno prisutne u ovom pašnjaku. Ovo ograničenje treba prethodno da se odobri od nadležnog organa ili inspekcijskog organa.

1.8. Kao drugo ograničenje koje proizilaze iz ovog načela, naraštene životinje prema propisima ovog zakona treba da paše u zajedničkim pašnjacima, pod uslovom da:

(a) zemljište ne bude tretirana za najmanje 3 godine raznim proizvodima od onih dozvoljenim u Prilogu II ovog zakona.

(b) životinje koja koriste takvo zemljište, koja nisu predmet zahteva ovog uputstva, dolazu iz ekstenzivne proizvodnje, broj životinja po ha korespondira 170 kg azota godišnje/ha kako je

predviđeno u Prilogu VII ovog zakona.

- (c) svaki stočarski proizvod proizveden od odraslih životinja prema odredbama ovog zakona, dok upotrebljavaju ovaj zajednički pašnjak, neće se smatrati kao organski proizvodi, ali najmanje može ispuniti zahteve organa ili inspeksijskog organa, da životinje održane posebno od ostalih životinja koja ne odgovaraju zahtevima ovog zakona.

2. Konvertiranje

2.1. Konvertiranje zemljište je praćen organskim stočarskim proizvodom.

2.1.1 Tamo gde se konvertira jedna proizvodna jedinica, cela jedinica površine upotrebljena za stočarsku hranu treba odgovarati propisima organske poljoprivrede, upotrebljavajući period konvertiranja propisanog na delu A ovog Priloga koji se odnosi na "Biljke i biljne proizvode".

2.1.2. Kao rezultat ovog načela, period konvertiranja treba da se smanji na godinu dana za pašnjake, otvorene zone i mesta koje se koriste od vrsta koja se ne hrane biljkama. Ovaj period može da se smanji na 6 meseci, ako nema takvih zemljišta, gde u poslednje vreme nisu tretirana raznim proizvodima predviđenim rilogom II ovog zakona. Ovo ograničenje da se odobri od nadležnog ili inspeksijskog organa.

2.2. Konvertiranje stočarstva i stočarskih proizvoda.

2.2.1. Stočarski proizvodi se prodaju pod nazivom organski proizvodi, samo ako se životinje gaju shodno pravilima predviđenim ovim zakonom, za period najmanje od:

- 12 meseci kod jednokopitara i goveda za proizvodnju mesa.
- 6 meseci kod malih preživara i svinja.
- 6 meseci kod životinje za proizvodnju mleka.
- 10 nedelja za živinu za proizvodnju mesa, dopremljeni do tri dana starosti
- 6 nedelja za živinu nosilje.

2.2.2. Kako potiče iz stava 2.2.1. za stvaranje stada, teladi i sitnog životinja za proizvodnju mesa mogu se prodati kao organski proizvodi odraslih toku jednog tranzitnog perioda pod uslovom da :

- potiču iz ekstenzivnog uzgoja,
- uzgajaju u jedinicu organske proizvodnje do vremena prodaje ili klanja, u minimalnom periodu od 6 meseci za telad i za sitne životinje.
- poreklo životinja usklade sa uslovima prikazanim u podelovima 4 i 5 stava 3.4.

2.3. Stimulirajuće konvertiranje

2.3.1. Od ograničenja prema stavovima 2.2.1, 4.2. i 4.4, ako postoji konvertiranje cele proizvodne jedinice, uključujući stočarstvu, pašnjake i / ili neko korišćeno zemljište za stačnu hranu, period opšteg konvertiranja kombinovanog i za stočarstvu, pašnjake i / ili neku drugu zemljištu korišćenu za životinjsku hranu će se smanjiti na 24 meseci što će se zavisiti iz donje pomenutih uslova:

- (a) Ograničenja se primenjuju samo za postojeće životinje i za njihove potomke a istovremeno i za zemljište upotrebljenu za hranu/ ispašu životinja pre početka konvertiranja;
- (b) Životinje, se hrane uglavnom sa proizvodima iz proizvodnih jedinica.

3. Poreklo životinja

3.1. Kod izbora rasa i linja, treba računati i na kapacitet životinja koji će se prilagođavati lokalnim uslovima, vitalnost i njihova otpornost prema bolestima. Pored toga, da rase i linje životinja izaberu kako bi se izbegavali određenim bolestima ili zdravstvenim problemima koje prate neke linje ili rase koje se upotrebe za intenzivnu proizvodnju (n.pr. sindrom stresa kod svinja, Sindrom PSE, neočekivana umirenja, spontani aborti, teški porođaji koje zahtevaju carsku operaciju idr. Da se prednost daje domaćim rasama i linjama.

3.2. Životinje treba da dolazu iz proizvodne jedinice koje deluju u skladu sa pravilima raznih vrsta stočarske proizvodnje prikazanim u članu 6 ovog priloga. U toku celog života životinja, treba da se primenjuje ovaj sistem proizvodnje.

3.3. Životinje koje postoje u neku stočarsku proizvodnu jedinicu koja ne deluje u skladu sa pravilima ovog priloga, može da se konvertira uz prethodno odobrenje radnog tela/ inspeksijskog organa.

3.4. Kada se po prvi put formira jedno stado i odrasle životinje na organskim načinom nisu dovoljne u broju, odrasle životinje koje su se gajile na neorganski način mogu se dovesti u jedinici stočarske proizvodnje, s hodno dole navedenim uslovima:

- pilići za proizvodnju jaja ne treba da imaju više od 18 nedelja,
- pilići za proizvodnju mesa (brojleri) treba da imaju manje od 3 dana u vremenu kada se udaljavaju iz jedinice gde su proizvedeni za jednu drugu proizvodnu jedinicu,
- bivoli treba da budu manje od 6 meseci,
- teladi i konji treba da se uzgajaju shodno pravilima ovog priloga, u slučaju njihovog odvajanja treba da imaju najmanje 6 meseci,
- ovce i koze treba da se uzgajaju shodno pravilima ovog priloga, u slučaju njihovog odvajanja treba da su uzrastog manje od 45 dana,
- prasad treba da se uzgajaju, odmah nakon odvajanja, shodno pravilima ovog priloga i da imaju težinu manje od 25 kg.

3.5. ovo ograničenje, koja treba da je prethodno ovlašćena od inspeksijskog tela ili inspeksijskog organa, primanjuje se za trogodišnji tranzacitorni period.

3.6. Obnavljanje, regenerisanje ili remontiranje stada će se odobriti od kontrolnog organa, kada se životinje ne uzgajaju na organski način ili prema dole navedenim slučajevima:

- (a) visokog mortaliteta životinja prouzrokovanog od zdravstvenih katastrofalnih okolnosti,
- (b) pilići za proizvodnju jaja da nisu stariji od 18 nedelja,
- (c) živine za proizvodnju mesa da su uzrasta najmanje od 3 dana, i svinje odmah po napuštanju su najmanje od 25 kg. Slučajevi pod (b) i (c) se odobravaju za trogodišnji tranzitorni period..

3.7. Kod slučajeva prasadi, piladi za proizvodnju jaje i živine za proizvodnju mesa, ovo vremensko ograničenje (tranzicije) će se preispitati pre datuma završetka da bi se vidilo mogućnost odlaganja njihovog roka.

3.8. Maksimum životinja za održavanje stada: kod jednogkopitara i govede od 10%, kod svinja i sitne životinje od 20%. Ove životinje će se dovesti iz stočarskih farmi neorganskog proizvoda, da bi podržavali prirodno uzgajanje i da bi obnovili stada kada nemaju odraslih životinja na organski način, samo kada se odobravaju od nadležnog ili kontrolnog organa.

3.9. Uzpostavljeni procenti na gore pomenutim ograničenjima neće se primenjivati na proizvodnim jedinicama sa manje od 10 jednogkopitara ili goveda, ili na manje od 5 svinja, ovaca ili koza. Za svako gore pomenutu jedinicu održavanje biće ograničeno maksimalno za jednu životinju godišnje.

3.10. Pomenuti procenti mogu povećati do 40% prema mnenju ili mišljenju nadležnog ili inspeksijskog organa, u posebnim slučajevima prema dole navedenim

- kada se preduzima jedna ekstenzija širokog stepena,
- kada se promeni jedna rasa,
- kada se razvija specializacija jedne nove životinje.

3.11. Kao peto, muško životinje za oplodjenje treba da se dovedu iz neorganiskih farmi u jednoj stočarskoj organskoj farmi pod uslovom da životinje kasnije se uzgajaju i hrane popropisima ovog zakona.

3.12. Kada životinje dolaze iz jedinica koje ne deluju shodno članovima ovog priloga, u vezi uslova i ograničenja uzpostavljenih stavovima 3.3. do 3.1.1, u predviđenim periodima prema stavu 2.2.1 treba da se vidi dali su proizvodi prodati kao da su organski i u toku ovih perioda sva postavljena pravila treba da deluju shodno ovog priloga.

3.13 Kada životinje su uzete iz jedinice koja ne deluje u skladu sa ovim prilogom, posebou pažnju treba posvetiti zdravstvenim merama životinja. Inspeksijski organ, treba da primenjuje zavisno od lokalnih uslova, posebne mere, kao testovi za parazite i karantinski period.

4. Hrana

4.1. Treba težiti više na obezbeđenju kvaliteta hrane nego na kvantitet hrane, i ispunjava hranljive zahteve životinja u raznim fazama njihovog razvoja. Iskustva odobrenog tovljenja za sada su reversibilna u svakom procesu njihovog razvoja. Zabranjuje se prinudna prehrana životinja.

4.2. Životinje treba hraniti hranom proizvedeno na organski način.

4.3. Životinje treba uzgajati shodno pravilima postavljenim u ovom Prilogu, preporučuje se upotreba hrane iz tih jedinica kada nije moguće upotreba hrane iz drugih jedinica ili preduzeća zavisno od propisa ovog zakona

4.4. Do 30% formule hrane, za obroke prosečno može da zadrži konvertirane hranljive materije. Kada konvertirana hrana dolazi iz same privredne jedinice, ovaj prosek može da se povećava na 60%.

4.5. Prehrana mladunaca treba da se bazira na prirodno mleko, preporučuje se majčino mleko. Svi mladunci treba da se prehranjuju prirodnom mlekom za minimalan period koji se zavisi od vrste, i to 3 meseca za govode i jednokopitare, 45 dana za sitnu životinju i 40 dana za svinje

4.6. Ministarstvo poljoprivrede, će odrediti zone ili odgovarajuće rajone, gde se vrši kretanje ljudi i životinja kroz šumskih pašnjačkih zona bez prejudiciranja prehrane životinja prema ovom prilogu.

4.7. Sistemi uzgoja biljoždera će se bazirati na maksimalno upotrebljavanje pašnjaka prema vrednostima pašnjaka u raznim periodima godine. Najmanje 60% suve materije za dnevne obroke konsistira na sveže, suve, krute ili silažnog krmog bilja. Pored svega, organ ili inspeksijski organ može dozvoliti redukciju do 50% za životinje za proizvodnju mleka, za maksimalni period od 3 meseca na početku laktacije.

4.8. Za trogodišnji period odobrava se upotreba proporcionalnih ograničenja konvencionalnih hranljivih materija, kada farmer nije u stanju da isključivo uzima hranu od organske proizvodnje. Maksimalni procenat konvencionalne hrane dozvoljene za jednu godinu je 10% kod biljoždera i 20% za ostale vrste. Ove cifre se računaju svake godine kao procenat suvog materija hrane poljoprivrednog porekla. Dozvoljeni maksimalni prosek konvencionalne hrane za dnevni obrok, osim perioda kretanja, treba da bude 25% proračunatog procenta suve hrane.

4.9. Kao što proizilazi iz stava 4.8., kada se izgubi proizvod krmog bilja, kao rezultat posebnih atmosferskih prilika, nadležni državni organ može dozvoljavati za određeni period u jednu određenu zonu upotrebu većeg procenta konvencionalne hrane.

4.10. Kod živine, upotrebljeni obrok hrane može sadržati najmanje 65% žita.

4.11. Kruta hrana, sveža i suva, ili silaža treba da se povećava kod dnevnog obroka ishrane svinja i živine.

4.12. Na silažu mogu se upotrebiti kao aditivi samo proizvodi listanih u prilogu II, deo D, sekcija 1.5. i 3.1 i pomoćne materije u prerađivanju

4.13. Konvencionalna hrana poljoprivrednog porekla mogu da se upotrebe na ishranu životinje samo ako su listane u prilogu II, deo C, sekcija 2 i u zavisnosti ograničene količine u ovom prilogu, samo ako su one proizvedene ili pripremljene bez upotrebljavanja hemijskih rastvarača.

4.14. Hranljiva sredstva životinjskog porekla (ako se proizvode na organskom ili konvencionalnom načinu) mogu se upotrebljavati samo ako su listane u prilogu II, deo C, sekcija 2, i u zavisnosti sa količinskim ograničenjima postavljena u ovom prilogu.

4.15. U cilju ispunjavanja hranljivih zahteva životinja, samo proizvodi listani u prilogu II, deo C, sekcija 3 (hranljiva sredstva mineralnih porekla), deo D, sekcija 1.1. (elementi koji su se našli kao tragovi) i 1.2. (vitamini, provitamini i određene hemiske substance koje imaju isti efekat), mogu se upotrebljavati u hrani životinja.

4.16. Samo proizvodi prema listi iz priloga II deo D, sekcija 1.3. (enzimi), 1.4. (mikroorganizmi), 1.6. (sredstvo za vezivanje, anti-tela i koagulantni), 2 (određeni proizvodi- posebni – upotrebljeni u hrani životinja) i 3 (ostala dodatna sredstva u fabrikovanju hrane) mogu se upotrebljavati u ishrani životinja za ciljeve prema gore pomenutim kategorijama. Antibiotici, koksidiostatici,

medicinske substance, stimulant rasta ili neka druga supstanca koje utiče na stimulaciju rasta životinja ili proizvoda neće se upotrebljavati u hrani životinja.

4.17. Hrana, hranljivi materijali, hranljivi aditivi u sastavima hrane, ostale dodatne supstance na fabrikovanju hrane i posebni proizvodi upotrebljeni u hrani životinja ne treba da budu proizvedeni od modificiranih genetskih organizama ili proizvoda koji potiču od njih.

5. Sprečavanje bolesti i veterinarsko tretiranje

5.1. Sprečavanje bolesti u stočarsku proizvodnju baziraće se u dole navedenim načelima:

- (a) izbor rasa i prilagođenih linija životinja na načinu specifikovanja u sekciji 3,
- (b) primenjivanje uzgojnih prihvatljivih praktika shodno sa zahtevima svakog specia, koji hrabruje, stimuliše jaču otpornost prema bolestima i sprečavanju infekcija,
- (c) upotreba hrane visokog kvaliteta, zajedno sa redovnim fizičkim vežbama i puštanje na pašnjake, uticaće tako na stimulaciju imunološke prirodne zaštite životinja.
- (d) obezbeđenje pristupačne gustine kod životinja, da bi se izbegavalo prekoračenje i neki zdravstveni problemi koji mogu da se pojave.

5.2. Gore utvrđena načela će ograničavati zdravstvene probleme životinja, pa se one mogu kontrolisati uglavnom putem sprečavanja.

5.3. Ako se, bez obzira na gore pomenute mere, jedna životinja razboli ili se ranjava, onu treba odmah tretirati, ako je moguće izolirati u prikladnim mestima.

5.4. Upotreba veterinarskih medikamenta u organsku poljoprivredu vršiće se shodno dole navedenim načelima:

- (a) Fitoterapeutske proizvode (npr. biljni ekstrakti – osim antibiotika, esence, idr.), homopatične proizvode (npr. biljne, životinjske ili mineralne supstance) i oligoelemente (tragovi elemenata) i proizvodi prema listi u prilogu C, sekcije 3 priloga II, prednost će da imaju alopatski veterinarski medikamenti hemijsko sintetizirane ili antibiotici, pod uslovom da njihov terapeutski uticaj bude efektivan za specije životinja i uslove za koje cilja tretiranje,
- (b) Ako upotreba gore navedenih proizvoda ne utiču na efektivno suzbijanje bolesti ili ranjavanja, da bi se izbegavali bolovi i patnja životinja, antibiotici i alopatski veterinarski medikamenti hemijsko sintetizirane, mogu se upotrebiti samo pod odgovornosti veterinara,
- (c) Zabranjuje se upotreba alopatskih veterinarskih medikamenta hemijsko sintetizirane ili antibiotici na tretiranju sprečavanja.

5.5. Pored pomenutih načela, primenjivaće se i dole navedena pravila:

- (a) zabranjuje se upotreba supstanca koje podstrekaju rast ili proizvodnju, (obuhvatajući antibiotike, koksidiostike i ostale veštačke dodatke u cilju podstrekavanja rasta) i upotrebljavanje hormona ili istih supstancija za kontrolisanje reprodukcije (npr. indukcija ili sinhronizacija estrusa), ili za druge svrhe,
- (b) da se odobravaju veterinarsko tretiranje životinja, ili lokalno tretiranje, oprema i sredstva, obuhvatajući upotrebu imunoloških veterinarskih medikamentata, kada jedna bolest je prisutna u neku posebnu zonu u koju se nalazi proizvodna jedinica.

5.6. Uvek kada se upotrebljavaju veterinarski medikamenti vrsta proizvoda treba da se registruje na jasan način (obuhvatajući indikatore aktivnih farmaceutskih supstancija koji su sadržani u tu proizvodnju) zajedno sa podacima o dijagnozama, upotrebljavanju, metodima administriranja, produženje tretiranja i period prestanka utvrđenom na zakonu. Ovu informaciju prezentirati nadležnom ili inspekcijском organu pre trgovanja sa životinjama ili stočarskim proizvodima proizvedene kao organske. Tretirane životinje treba da se jasno identifikuju, individualno kod krupnih životinja, u grupi ili individualno kod živina ili sitnih životinja.

5.7. Posredni period između zadnjeg upravljanja veterinarskim alopatskim medikamentima jedne životinje u normalnim uslovima upotreba i proizvodnja hranljivih materija proizvedenih na organski način iz tih životinja, treba da se produžuje pa i da se udvostruči pomenuti period koji je utvrđen zakonom, ili u slučajevima kada se ovaj period nije specifikovan, odredi 48 časova.

5.8. Pored vakcionisanja, antiparazitnih tretmana i skema obaveznih iskorenjavanja utvrđenih od strane države, u slučaju kada jedna životinja ili grupa životinja u toku jedne godine tretiraju se 2 ili maksimum 3 puta veterinarskim hemijsko sintetiziranim medikamentima ili antibioticima (ili

više od jednog tretiranog ciklusa ako njihov vek trajanja je manji od jedne godine) životinje koje imaju taj problem, ili proizvodi koji proizilazu iz njih, ne mogu da se prodaju kao da su proizvedene prema ovom aneksu i da životinje trebalo da su bile smeštene prema konvertiranog perioda predviđenog u sekciji 2 ovog priloga, zavisno od konsensa nadležnog ili kontrolnog/inspekcijskog organa.

6. Praktike uzgojnog menažiranja, transporta i identifikacija

Stočarske proizvodnje.

6.1. Zootehničke praklike

6.1.1. U Načelu, reprodukcija odraslih životinja na organskom načinu treba da se bazira na prirodnim metodima. Ipak, zabranjuje se veštačka insiminacija. Zabranjuju se i ostale reprodukcione metode ili pomoćne metode (n.pr.embrio-transferi).

6.1.2. Takvo delovanje kao primenjivanje elastičnih bandi na repovima ovaca, sečenje zuba, sečenje ili sređenje kljunova ili sečenje rogova ne treba da budu sistematske praklike u organsku poljoprivredu. Neki od ovih radova, zbog bezbednih razloga, mogu da se izvrše ako su ovlašćene od organa ili inspekcijskog organa (n.pr.otklanjanje rogova kod mladih životinja) ili ako je u pitanju poboljšanje zdravstvenog stanja ,blagostanja ili higijena životinja. Takve radove treba izvršiti u prikladnom dobu života od kvalifikovanog personela smanjujući do minimuma patnje životinje.

6.1.3. Kastracija životinja se odobrava u cilju očuvanja kvaliteta proizvoda i tradicionalnog proizvoda (vrsta svinje za meso, mladi bikovi, petao za meso) ali samo pod uslovima utvrđenim u poslednju rečenicu stava 6.1.2.

6.1.4.Zabranjuje se držanje u vezivanju životinja. Ipak, kako proizilazi iz ovog načela, nadležni ili inspekcijski organi mogu dozvoljavati ove radnje za posebne životinje prema motivaciji jednog operatora, kada je to potrebno i zbog sigurnosti i blagostanja životinja, dok držanje u vezivanju životinja je ograničeno samo za jedan vremenski period.

6.1.5. Kao što je opisano u stavu 6.1.4. vezivanje goveda može da se vrši pod uslovom da se obezbeđuju redovne fizičke vežbe i da rast bude prema zahtevima blagostanja životinja sa udobnim zonama prostirke kao na individualnom menažiranju. Ovo treba da bude ovlašćenje od organa ili inspekcijskog organa (kontrola) i da se primenjuje na petogodišnji period.

6.1.6.Prema Zakonskim ograničenjima govede u manjim gazdinstvima mogu se vezivati ako nije moguće držati u grupama u skladu sa zahtevima njihovog blagostanja ili najmanje dva puta nedeljno da se iznesu na pašu ili na otvorenim slobodnim prostorima. Ova radnja koja treba da se odobrava od strane nadležnog i inspekcijskog organa , primenjivaće se na gazdinstvima koje ispunjavaju prirodne zahteve u vezi sa životinjskim organskim proizvodnjom.

6.1.7.Tamo gde se životinje držu vezivane, veličina grupe zavisi od faze razvoja i potrebe blagostanja vrste životinje. Zabranjeno je držanje životinja u kondicioneru ili režimom hrane koja može uzrokovati anemiju.

6.1.8. Minimalna doba za klanju živine je:

81 dan za kokoške,

150 dana za petlove,

49 dana za patke Pekineza,

70 dana za patke Muscovy,

84 dana za patake Muskovy,

92 dana za selične bastardne patke,

94 dana za afričke kokoške,

140 dana za ćurke i guske

Kada proizvođači ne mogu primenjivati minimalna doba klanja , oni treba upotrebljavati linije uspostavljenog rasta.

6.2. Prevoz

6.2.1. Prevoz životinja treba da se vrši na takav način da se ograničuju stresovi i patnja životinja. Proces utovara i istovara treba vršiti pažljivo i bez upotrebe bilo kakvog električnog stimulansa

kod životinje. Zabranjuje se upotreba alopatičnih sredstava za smirenje životinja pre i u toku prevoza.

6.2.2. U toku vremena dok se životinje dovedu za klanje i do klanja, životinja treba da se tretira na takav način da se stres dovede na minimum.

6.3. Identifikacija stočarskih proizvoda

6.3.1. Životinje i stočarski proizvodi treba da budu identifikovani u toku celog procesa proizvodnje, pripreme, prevoza i marketinga.

7. Organske odpadke (đubre) životinja

7.1. Ukupna količina đubrišta, upotrebljena u jedno gazdinstvo ne može prekoračiti 170 kg azota god/ha upotrebljeno u poljoprivrednu zonu. Da bi se izbegavalo gore navedeno ograničeno opterećenje, bilo bi potrebno smanjivati broj stokiranih životinja.

7.2. Da bi se utvrdilo gore pomenuta odgovorna gustoća životinja, jedinice ekvivalentnih životinja sa 170 kg azotag od./ha poljoprivredne zone upotrebljene za razne kategorije životinja će odgovarati gore pomenutim podacima u Prilogu VII.

7.3. Gazdinstva koje praktikuju metodu biološke proizvodnje mogu da saraduju sa ostalim gazdinstvima i preduzećima koja deluju u skladu predviđanjima u ovom prilogu, u cilju razbacanja prekomernih đubrišta iz organske proizvodnje. Ovaj maksimalni limit od 170 kg azota iz organskih đubrišta god./ha od upotrebljene poljoprivredne zone, uračunati će se bazirajući na sve jedinice organske proizvodnje obuhvatajući u jednu takvu kooperaciju.

7.3. Namenjena sredstva za očuvanje životinjskih organskih đubrišta treba da su takvog kapaciteta da bi sprečavali zagađenje vode od direktnih zagađenja ili prodiranja zagađenja od zemljišta.

7.4. Da bi se obezbedilo sigurno menažiranje đubrišta, opreme za očuvanje organskih đubrišta treba da imaju određeni kapacitet očuvanja za period od godinu dana, u kome njihova upotreba u zemljište nije oportuno ili kada se takva primena zabranjuje, u slučajevima kada se proizvodna jedinica postavlja unutar jedne zone utvrđene kao prihvatljiva (izložena) nitratima.

8. Slobodne zone za kretanje i smeštaj životinja

8.1. Opšta načela

8.1.1. Uslovi smeštaja za životinje treba da ispunjavaju biološke i etološke potrebe (n.pr. potrebu kretanja koja se odnosi na slobodno kretanje i komfor). Životinje treba da imaju potpun akses za hranu i vodu.

Izolovanje, toplota i ventilacija staja treba da obezbedi da cirkulacija vazduha, nivo prašine, temperatura, relativna vlažnost vazduha i koncentracija gasa bude u okviru limita koja nisu štetna za životinje. Staje treba da imaju dovoljnu ventilaciju i prirodno osvetljenje.

8.2. Očuvanje gustine kod životinja i zaštita vegetacije od prekomerne ispaše

8.2.1. Nije obavezan smeštaj životinja u zonama sa povoljnim klimatskim uslovima koja omogućavaju životinjama živeti vani.

8.2.2. Gustoća životinja na stajama treba da obezbedi komforost i blagostanje životinja u funkciji, posebno za vrste, rase i starosti životinje. Takođe treba računati i na potrebu kretanja životinja, što u posebnoj meri zavisi od veličine grupe i sexa životinja. Optimalna gustoća zahtevaće blagostanje životinja obezbeđujući njima dovoljan prostor za prirodan boravak, da slobodno legnu, okretaju, da samu sebe očiste, da preduzmu sve prirodne pozicije i da vrše slobodno sva vrsta kretanja kao što su ispružanje ili sudarenje između životinja.

8.2.3. Minimalne površine za smeštaj životinja i zone van njih za njihovo kretanje, i ostale karakteristike smeštaja za vrste i ostale kategorije životinja, prikazane su u prilogu VIII.

8.2.4. Gustoća životinja koja se drže pašnjaku, na dugim biljnim mestima, na srednjim zemljištama, vlažnim zemljištama, žbunjačkim zonama i na prirodnim ili poluprirodnim boravištima, treba da je dosta niska radi spećavanja klizanje zemljišta ili konzumiranje svih bilja.

8.2.5. Staje, zgrada, ograde, opreme i aparature treba da se očiste i dosta dobro dezinfektuju radi sprečavanja kontaminacije i da se obezbedi profilaksa prema patogenim organizmima. Samo proizvodi prema listi na delu E priloga II mogu da se upotrebe za čišćenje i dezinfekciju staja i zootehničkih imipjanata. Izmet, urina i nejestiva hrana ili zagađena treba češće da se makne da bi

se minimiziralo loš miris i izbegavalo privlačnost insekata. Samo proizvodi izneti u listi na delu B sekcija 2, priloga II, mogu da se upotrebe za eliminisanje insekata ili ostalih štetočina na zgradama (staje) ili u ostalim delovima gde se držu životinje.

8.3. Sisari

8.3.1. Svi sisari treba da imaju deo za izpašu, pašnjake ili otvorene zone za kretanje životinja, koje mogu biti delimično pokrivene i da mogu te zone, prema fiziološkim uslovima, životinje koristiti, ako za to dozvoljavaju uslovi zemljišta. Biljožderi treba da imaju svoj deo uvek kada za to dozvoljavaju uslovi.

8.3.2. U slučajevima kada biljožderi imaju mogućnosti ispaše u toku perioda ispaše i kad sistem smeštaja u toku zime daje slobodu za kretanje životinjama, treba odustati od obaveze za obezbeđenje kretanja na otvorenim prostorima u toku zime.

8.3.3. Bikove preko 1 godine treba izneti na ispašu, na pašnjake ili na ostalim otvorenim zonama.

8.3.4. U završnoj fazi gojaznosti, govede, svinje i ovce za proizvodnju mesa, mogu da se drže u stajama pod uslovom da taj period ne prekorači 1/5 života životinje i u nekom slučaju period od maksimum 3 meseci.

8.3.5. Staje treba da imaju ravan pod a ne glatak (klizav). Najmanje polovina poda treba da je solidan a ne sa mrežnom konstrukcijom.

8.3.6. Staja treba da je pristupačna, čista, suva i da ima dovoljnu površinu sa solidnom konstrukcijom i neklizava. U zonu za odmor, postirka treba da ima slamu ili neki drugi prikladni prirodni materijal. Prostirka može da se poboljša i obogati sa nekim mineralnim proizvodom dozvoljeno za upotrebu kao đubre u organsku poljoprivredu, shodno dela A priloga II.

8.3.7. Zabranjuje se držanje teladi u individualnim boksovima posle 1 nedelje života.

8.3.8. Krmači mogu da se drže u grupama osim onih koji su u poslednoj fazi oplodjenja i u periodu odojenja prasadi. Prasadi ne treba držati u – Flat decks – ili u zajedničkim boksovima. Površine pašnjaka treba omogućavati svinjama da se slobodno krataju i rijali i dr. Da bi svinje rijale mogu upotrebljavati razne substance.

8.4. Živina

8.4.1. Živine treba da rastu u otvorenim sredinama i ne treba držati u kafezima.

8.4.2. Ptice treba da piju vodu na vodama koja teču, lokve ili na jezerima, uvek kada to dozvoljavaju klimatski uslovi, u cilju realizovanja zahteva za dobrobit životinja ili higijenskih uslova.

8.4.3. Sve vrse objekata za ptice treba ispunjavati minimalne uslove:

- Najmanje, 1/3 objekta treba da je solidan, da ne bude klizav ili da ima mrežastu konstrukciju i da budu pokrivene materijalom kao što je slama, strugotina, pesak ili torfa.
- Kafezi za kokoške nosilke, treba da imaju jedan veliki deo poda za kokoške i za otkupljivanje izneta.
- Oni treba da imaju drvene podnožnike zavisno od veličine kafeza i broja živine kao što je predviđeno u prilogu VIII.
- Oni treba da imaju šupljine /ulaz-izlaz prikladne veličine za ptice, ove treba da imaju najmanje 4 m² za 100 m² potrebne površine za ptice.
- Svaki kafez ne treba da sadrži više od:

4800 ptice

3000 kokoške nosilke

5200 kokoške afričke

4000 patke Muskovy ili Pekini ili 3200 patake Muskovy ili

Pekini ili njihovi pilići

2500 petao, ćurke ili guske

Ukupna površina koja se upotrebljava za smeštaj živine za proizvodnju mesa ne treba da bude veća od 1600 m².

8.4.4. Kod kokoške nosilke, treba povećati svetlost sa veštačkim sredstvima maksimalno od 16 časova svetlosti na dan, tako da bez veštačkog svetlosti bude najmanje 8 časova.

8.4.5. Kokoške treba držati i gajiti na otvorenim sredinama uvek kada je to moguće kada za to dozvoljavaju vremenski uslovi . Ove otvorene sredine treba da su pokrivene vegetacijom bezbednim zaštitnim sredstvima, da imaju dovoljne i prilagođene korite za vodu i za hranu.

8.4.6. Zbog zdravstvenih uslova , objekat treba da ima slobodna mesta uzmeđu dve grupe odraslih živina . Objekat i ostala mesta treba držati čiste i povremeno dezinfikovati.Kada se završava uzgoj jedne grupe životinja, mesta gde su bile živine treba ostaviti prazne radi obnove vegetacije. Ovi zahtevi neće primenjivati za jedan mali broj živina koja se ne drže u ovim zonama i koje se drže slobodne po ceo dan.

8.5. Opšta ograničenja za smeštaj životinja

8.5.1. Kao što proizilazi iz izloženih zahteva u stavovima 8.3.1, 8.4.2,i 8.4.5. i gustina držanja predviđena u prilogu VIII, kompetentni organ može postaviti ograničenje prema zahtevima pomenutih stavova i priloga VIII za povremeni period koji se završava 31.decembra 2010. Ovo ograničenje može da se primenjuje samo na stočarskim gazdinstvima koje imaju objekte izgrađene pre stupanja na snagu ovog zakona i ako ovi objekti deluju približno određenim pravilima ovog zakona i koje se odnose na organskim stočarskim proizvodnjom.

8.5.2. Izvršioci koji imaju profit od ovog ograničenja će da prezentuju za kompetentni organ jedan plan koji sadržava sporazume koje obezbeđuju na kraju ograničenja shodno predviđanjima ovog priloga.

C. Pčelarstvo i proizvodi koji se dobiju od nje

1. Opšta načela.

1.1. Pčelarstvo je jedna aktivnost koji doprinosi zaštiti okoline, poljoprivredi i šumskoj proizvodnji preko oplodivanja koje vrše pčele.

1.2. certifikacija pčelnih proizvoda kao organske proizvode čvrsto je vezana sa karakteristikama tretiranja košnica i kvaliteta sredine. Ovo kvalifikovanje se zavisi od uslova prikupljanja, izrade i očuvanja (skladištenju) proizvoda od pčela.

1.3. Kada jedan operator drži nekoliko jedinica sa pčelama u istij zoni, onda sve jedinica treba delovati shodno zahtevima ovog priloga.Kao što se iz ovog načela proizilazi, jedan izvršioc može da drži (uzgoji)jedinice pčela ne delovati u skladu sa ovim prilogom pod uslovom da svi zahevi ovog priloga popujavati bez obzira na predviđajima prezentiranih na stavu 4.2. za postavljanje pčelarskih parkova. U tom slučaju proizvod ne može da se proda prema metodima organskog proizvoda.

2. Period konverzacije

2.1.Proizvodi pčela prema motodi organskog proizvoda , samo ako su poštovani uslovi sadašnjih pravila za najmanje jednu godinu. U toku perioda konverzacije vosak da se zamenjuje prema zahtevima stava 8.3.

3. Poreklo pčela

3.1. Kod izbora rase treba računati na kapacitet životinja za prilagođavanje uslovima reona, njihovu vitalnost kao i njihovu otpornost na bolesti. Prioritet treba dati evropskim rasnim pčelama meliferne i njihovim lokalnim ekotipima.

3.2. Parkovi pčela se stvore iz odvajanja kolonija ili se dobiju iz pčelnih rojeva ili košnica iz jedinica koja deluju u skladu sa predviđanjima ovog priloga.

3.3.Kao prvo, u vezi predhodnog odobrenja od strane organa i inspekcijskog organa, pčelni parkovi koji postoje u proizvodnu jedinicu koje ne deluju prema pravilima ovog priloga, mogu da se konvertuju.

3.4. Kao drugo, od odgajivača pčela se traži da se iz rojeva pčela , prema ovom prilogu, ne proizvodi u toku prolaznog dvogodišnjeg perioda, zavisno od konverzionog perioda.

3.5. Kao treća, podizanje pčelnih parkova će se ovlastiti od strane organa ili inspekcijskog organa, u slučaju visokog mortaliteta životinja uzrokovana iz zdravstvenih okolnosti ili katastrofalnih, kada nisu na dispoziciji parkovi koji ne deluju prema ovom prilogu, zavisno od perioda konverzacije.

3.6. Kao četvrto, za renoviranje parkova za matice i pčele sa 10% godišnje, koji nisu u skladu sa ovim prilogom, mogu da se obuhvate u jedinici organske proizvodnje one matice i pčela smeštene na košnicama sa voskim listama koje dolaze iz jedinica organske proizvodnje . U međuvremenu se ne sprovodi period konverzacije.

4. Postavljanje parkova za pčele

4.1. Nadležni organ u MBU treba da utvrdi rejone ili zone gde ne može da se primenjuje epikultura koja će odgovarati zahtevima ovog priloga. Mapu u kojoj će se postaviti lista smeštaja košnica kao što je predviđeno u prilogu III, Deo A1, sekcija 2 za nadležni organ ili inspeksijski organ obezbediće odgajivač pčela. Kada se ne identifikuju takve zone, odgajivači pčela treba da osiguraju nadležnog organa ili inspeksijskog organa sa dokumentom ili nekom prikladnom evidencijom, koje sadrže prikladnu analizu, ako je potrebno, da demonstrira zone gde se održavaju njegovi pčelarnici koji ispunjavaju uslove prema ovom prilogu.

4.2. Postavljanje parkova treba da bude tako da :

- (a) obezbeđuju dovoljno prirodni nektar, menja (proizvedeni med od parazita), i izvora polena za pčele i dovoljno vode,
- (b) Da bude takva u okviru zraka od 3 km od postavljanja parka, izvori nektara i polena uglavnom se nalaze na biljke proizvedene na organski način i /ili na spontanim biljama prema zahtevima Člana 6 i Aneksa I ovog priloga.
- (c) da sačuva dovoljnu udaljenost od izvora poljoprivrednog proizvoda, koje mogu lako zagađivati, n.pr. urbanski centri, putevi, industrijske zone, mesta gde se tretiraju đubrište idr. Kompetentni organi ili inspeksijski organi, preduzmeće mere za osiguranje ovog zahteva. Gore pomenuti zahtevi ne primenjuju se na zonama gde nema cvetanje ili kada su košnice neaktivne (letargičan period).

5. Hrana

5.1. Na kraju proizvodne sezone, košnice treba da se ostavljaju sa dovoljnim rezervama meda i polena za preživljavanje u toku zimskog perioda.

5.2. Veštačko prihranjivanje kolonija pčela primenjuje se kada su preživljenje košera izložene opasnosti zbog ekstremnih klimatskih uslova. Veštačko prihranjivanje vrši će se medom proizvedenog na organski način, preporučljivo je med od iste organske proizvodne jedinice.

5.3. Kao što je predviđeno u stavu 5.2. Nadležni organ može da ovlasti upotrebu šećernog sirupa proizvedenog na organski način, ili melasa organskog šećera u mesto proizvedenog organskog meda sa veštačkom hranom, zavisno od klimatskih uslova koje provociraju kristaliziranje meda.

5.4. Sirup šećera, melasa šećera i med koje se ne pokrivaju ovim pravilnikom može da se ovlašćuje iz nadležnog organa ili inspeksijskog organa za veštačku hranu u toku 2 godišnjeg prelaznog perioda.

5.5. Dole naznačena Infotrmacija vezi sa upotrebom veštačke hrane, vrste proizvoda, datum, količinu i košere koja su upotrebljena obuhvatiće se u registrima pčelnih parka.

5.6. Razni ostali proizvodi od onih predstavljeni u stavu 5.1. do 5.4. koji deluju u skladu sa ovom prilogom, ne mogu se upotrebiti u pčelarstvu koje deluju u skladu ovog priloga.

5.7. Veštačka hrana može da se upotrebi samo u toku perioda poslednjeg ubiranja meda i 15 dana pre početka otkupa novog nektara.

6. Sprečavanje bolesti i veterinarstvo tretiranje.

6.1. Sprečavanje bolesti u pčelarstvu treba da se bazira prema osnovnim pravilima:

- (a) selekciju prikladnih rezistentnih rasa.
- (b) primenjivanje određenih praktika koja stimulišu jaku otpornost prema bolestima i sprećavaju infekcije kao: redovno zamenjivanje matica, sistematska kontrola košera radi sprećavanja neke zdravstvene anomalije , kontrola broja luzma u košnicama, periodična dezinfekcija materijala i opreme, uništavanje materijala i kontaminiranih izvora., redovno obnavljanje lista voska i dovoljnih rezevi polena i meda u košnicama.

6.2. Iako, nakon svih gore preduzetih mera sprečavanja, pčelarnik se razbole ili infektuju, one treba tretirati odmah i ako je potrebno pčelarnike smestiti na izoliranim parkovima.

6.3. Upotreba veterinarskih medikamenta u pčelarstvu koja deluju na osnovu ovog priloga deluju prema dole navedenim pravilima :

- (a) ona mogu privremeno upotrebiti u skladu sa ovlašćenom upotrebom od strane nadležnog organa.
- (b) upotreba fitoterapeutskih i homeopatskih proizvoda treba da imaju prednost u odnosu na alopatske proizvode hemijski sintetizirane, koja obezbeđuju terapijske efekte u uslovima u kojima se vrši ovo tretiranje.
- (c) Ako upotreba gore navedenih proizvoda daju efektivne ili neefektivne rezultate za izkorenjavanje jedne bolesti ili infekcije, koji ugrožava uništavanje pčelarnika, alopatski medikamenti hemijski sintetizirani mogu se upotrebiti pod odgovornosti veterinara, ili ostalih lica ovlašćenih od strane MBU bez predrasudom za prikazana pravila na gore pomenute stavove (a) i (b).
- (d) Zabranjuje se upotreba alopatskih lekova hemijski sintetiziranih za profilaksu.
- (e) U skladu sa 6.3. a. formična kiselina, laktična kiselina, acetska kiselina i oksalična kiselina i navedene substance kao: mentol, timol, eukaliptol ili kamfor mogu da se upotrebe u slučajevima infekcija sa *Varroa jacobsoni*.

6.4. Pored nevedenih načela, ovlašćuje se veterinarsko tretiranje ili tretiranje košnica, lista vosaka idr. koja su u saglasnosti sa Nacionalnim i Međunarodnim zakonodavstvom.

6.5. Ako je izvršeno tretiranje alopatskim proizvodima hemijski sintetiziranih u tom periodu, tretirani pčelarnici treba da se smeste na izoliranim parkovima i ceo vosak treba da se zamenjuje voskom prema uslovima navedenim u ovom prilogu. Kao posledica, period jedne godišnje konverzije sprovodiće se u tim pčelarnicima.

6.6. Prezentirani zahtevi na prethodnim stavovima, neće se primenjivati na pomenutim proizvodima na stavu 6.3. (e).

6.7. Uvek kada se upotrebljavaju zdravstveni veterinarski proizvodi, obavezno je deklarirati, vrstu proizvoda (obuhvatajući navedene aktivne farmakološke substance) zajedno sa detaljima o dijagnozi, sadržaju, načinu upotrebe, produženju tretiranja i preporučenom zakonskom periodu, treba da su registrovani i deklarirani jasno za nadležni organ i inspeksijski organ pre nego što se dokaže da su proizvodi organski proizvedeni.

7. Uzgojne zootehničke prakse i identifikacija

7.1. Zabranjuje se uništavanje pčela na listovima vosaka kao metod koji prati proces otkupa pčelarskog proizvoda.

7.2. Zabranjuje se oštećenje (lomljenje) ramena matice.

7.3. Odobrava se zamena matice ubijanjem stare matice.

7.4. Odobrava se praksa uništavanja roja muškaraca radi zaštite od zaraze od *Varroa jacobsoni*.

7.5. Zabranjuje se upotreba sintetičnih hemikalija sa lošim mirisom u toku operacije berbe meda.

7.6. Zonu u kome je postavljen park treba registrovati zajedno sa identifikacijom košnica. Prilikom promene mesta parka treba informisati nadležnog organa ili inspeksijskog organa, prema dogovoru između njih.

7.7. Posebnu pažnju treba posvetiti berbi meda, izradi i očuvanju meda kao i pčelnih proizvoda. Treba registrovati sva delovanja koja su u skladu sa ovim zahtevima.

7.8. Otklanjanje sača i berba meda treba da se registruju na registru parka.

8. Karakteristike košnica i upotrebljeni materijali u pčelarstvu

8.1. Košnice treba obavezno izgraditi iz prirodnog materijala koji ne predstavljaju opasnost kontaminacije za ambijent ili pčelinski proizvod.

8.2. Izuzev pomenutih proizvoda u stavu 6.3. (e) u košnicama mogu da se upotrebljavaju samo prirodni proizvodi kao što su propolis, vosak i biljno ulje.

8.3. Da bi se stvorili novi listovi voska, pčelni vosak treba da dolazi iz organskog proizvoda. U okviru ograničenja, posebno u slučaju novih postavljenja ili u toku perioda konverzije, obični

vosak u posebnim slučajevima kada u trgovini nedostaje vosak proizveden na organski način, nadležni organ i inspekcijski organ može da odobri uzimanje voska iz gornjeg dela košnice.

8.4. Zabranjuje se upotreba listova vosaka koja sadrže pčele, larve, muškarce i dr. u vremenu berbe meda.

8.5. Za zaštitu materijala (ramova, košnica i vosaka sača), posebno od štetočina, dozvoljavaju se samo proizvodi listanih na delu B, Sekcija 2, priloga II.

8.6. Dozvoljava se fizičko tretiranje kao para ili direktni plamen.

8.7. Za čišćenje i dezinfekciju materijala, zgrada, oprema ili upotrebljenih proizvoda u pčelarstvu dozvoljava se upotreba samo substance listani u prilogu II Deo E.

PRILOG II

A. ĐUBRIVA I KONDICIONERI ZEMLJIŠTA

Opšti uslovi za sve proizvode:

- Upotrebljavaju se u skladu sa propisima iz Priloga A,
- Upotrebljava se samo u skladu sa propisima zakonodavstva za opštu poljoprivredu za stavljanje na tržište i upotrebu pomenutih proizvoda u zemlju gde su proizvedeni.

Ime	Opis, zahtevi sadržine, uslovi za primenu
Složeni proizvodi ili proizvodi koji sadrže samo materijale prema pomenutoj listi	
Stajsko đubrivo	Proizvod koji sadrži mešavinu životinjskog izmeta i biljnih materija (stajska ili druga prostirka za životinje). Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspekcijskog organa. Podaci o vrstama životinja. Dopremljen iz jedne velike privrede
Farmersko đubrivo i suvo dehidrizirano živinsko đubrivo	Potreba za priznavanje od nadležnog ili inspekcijskog organa Podaci o vrstama životinja. Dopremljen iz jedne velike privrede
Složeni životinjski izmet uključujući živinski i složeno farmersko đubrivo	Potreba za priznavanje od nadležnog ili inspekcijskog organa. Podaci o vrstama životinja Zabranjenih što proizilaze od industrijskih otpadaka.

Sočno životinjsko đubrivo	Upotrebljava se posle kontrolisane fermentacije i/ili odgovarajućeg razređivanja. Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa. Podaci o vrstama životinja. Zabranjenih ako su poreklom od industrijskih otpadaka.
Kućni složeni ili fermentisani otpaci	Proizvodi dobivenih od kućnih otpadaka razdvojenih prema poreklu, koji su podlegnuti mešanju ili anaerobskoj fermentaciji za proizvodnju biogasa. Samo biljni i životinjski otpaci Samo kada se proizvode iz jednog zatvorenog i kontrolisanog sistema prikupljanja, priznatog od države članice.
	Maksimalna koncentracija u mg/kg suve materije: kadmium: 0.7; bakar: 70; nikal: 25; olovo: 45; cinka: 200; žive: 0.4; hroma (i u opšte): 70; hroma (VI): 0 (*). Potreba za priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Torfa (treset)	Ograničena primena u hortikulturu (florikulturu, arborikulturu, rasadnike)
Glina (n.pr. Perlita, vermikulita i drugo.)	
Otpaci gljiva	Početna sadržina substrata treba da bude ograničena na proizvodima iz aktuelne liste.
Ekskrementi crvi insekata (parazita)	
Guano	Potreba za priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Mešoviti ili fermentisani biljni materijali	Proizvodi dobiveni od mešavine biljnih materijala, koji su podlegnuti mešovitoj aneorobskoj fermentaciji za proizvodnju biogasa. Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Proizvodi i nusproizvodi životinjskog porekla kako sledi: - brašno od krvi - brašno od kopita - brašno od rogova - brašno od kostiju - riblje brašno - brašno od mesa - brašno od perja - od kose - od vune - od krzna - kosa - Mlječni proizvodi	Potrebnopriznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa. Maksimalna koncentracija u mg/kg suve materije hroma (VI): Maksimalna koncentracija mg/kg suve materije hroma (VI):
Proizvodi i nus proizvodi biljnog porekla za	

đubriva (n.pr. brašno od uljanih semena, koreta kakaoa, omotača slada i drugo)	
Morske biljke (alge) i proizvodi na bazi morskih biljaka (algi)	Dobivenih neposredno od: (i) fizičke obrade koje ubuhvaćuju dehidriranje, zamrzivanje i rasparčavanje; (ii) ekstrakcija vodenim kiselinskim rastvorom i/ili bazičnim rastvorom; (iii) fermentacija Potreba za priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Pilevina i strugotina	Hemijski netretirano drvo nakon seče
Složeno drvena kora	Hemijski netretirano drvo nakon seče
Drveni pepeo	Od hemijsko netretiranog drveta nakon seče
Meko kamenje fosfatne osnove	Sadržaj kadmiuma manje ili jednaka sa 90 mg/kg P205.
Aluminijum –kalcijum Fosfat	Sadržaj kadmiuma manja ili jednaki sa 90 mg/kg P205. Ograničeno korišćenje bazičnih zemljišta (H> 7.5)
Bazični inspektovani otpaci	Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Neprerađena kalijumska so (n.pr. kaina, silvina i drugo.)	Potrebno priznavanje od nadležnog i inspeksijskog organa
Kalijum sulfat, po mogućsti da sadrži Magnezijevu so	Dobiveni proizvod od kadmijumske soli neprerađene procesom fizičke ekskrecije, takođe treba da sadrži po mogućstvu magnezijevu so; Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa
Kalcijum karbonat prirodnog porekla (n.pr. Krečnjačka pena, fosfatna pena i drugo.)	
Magnezijum karbonat i Kalcijum prirodnog porekla (n.pr. magnezijaska pena, krečnjaka, magnezjum i drugo.)	Samo prirodnog porekla Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Magnezjum sulfat (n.pr. kieserita)	
Rastvor kalcijum hlorida	Tretiranje listova jabuke, posle utvrđivanja nedostatka kalcijuma. Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Kalcijum sulfat (gips)	Samo prirodnog porekla.
Industrijska kreč za proizvodnju šećera	Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Elementarni sumpor	Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Tragovi elemenata	Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Kalijum hlorid	Samo kamena so
Kameno brašno	Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.

B. PESTICIDI

1. Proizvodi za zaštitu bilja

Primenljivi opšti uslovi za sve složene proizvode ili koji sadrže sledeće aktivne substance:

- primenjuju se u skladu sa propisima Priloga I,
- samo u skladu sa specifičnim propisima zakonodavstva o proizvodima za zaštitu bilja primenljivih u Zemlju članicu gde je proizvod primenjen.

I. Substance biljnog ili životinjskog porekla

Naziv, Opis	zahtevi sadržine, uslovi za primenu
Azadiraktina ekstrahirana od <i>Azadirachta indica</i>	Insekticidi Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspekcijuskog organa
Pčelarski vosak	Podreživani agent
Želatina	Insekticid
Privlačna hidrolizirna proteina	Samo kod ovlašćenih primena kombinovana sa drugim proizvodima u skladu sa Prilogom II, Deo B.
Lecitina	Fungicid
Ekstrakti od <i>Nicotiana tabacum</i> (vodeni rastvor)	Insekticid Samo protiv vaši subtropskih voćaka (n.pr. pomorandža, limun) i tropskih plodova (n.pr. banane) Primenjuje se samo na početku na tropske biljke. Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspekcijuskog organa.
Biljna ulja (n.pr. ulje mente, ulje četinarara, ulje čimiona)	Insekticid, acaricid, fungicid i usporivač nicanja.
Piretrin ekstrahiran od <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>	Insekticid Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspekcijuskog organa
Kuasia ekstrahirana od <i>Quassia amara</i>	Insekticid, gadljiv (neprivlačnih)
Rotenoni ekstrahirani od <i>Derris</i> spp. i <i>Lonchocarpus</i> spp. i <i>Terphrosia</i> spp.	Insekticid Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspekcijuskog organa.

II. Mikro-organizmi primenljivih radi biološke kontrole štetočina

Naziv, Opis	Zahtevi sadržine, uslovi primene
Mikro-organizmi (bakterije, virusi i gljive) n.pr. <i>Bacillus thuringiensis</i> , <i>Granulose virus</i> i <i>drugo</i> .	Samo nemodificirani genetski proizvodi.

III. Primenjene substance u klopama i/ili razbacivanjem

Opšti uslovi:

- Klopke i/ili razbacanja mogu sprečiti prodir substanci u sredinu i da sprečava kontakt substanci sa uzgajanim biljkama.
- Klopke nakon upotrebe treba da se prikupljaju i drže na sigurnim mestima

Naziv, Opis	Zahtevi za sadržinu, uslovi primene
Diamonski fosfat	Privlačan samo u klopka
Metaldehid	Moluskicid. Samo u klopka koje sadrže odbijajuće substance za vrste krupnih životinja.
Feromoni	Privlačni; seksualnih uništavajućih osobina. Samo u klopka i razbacivačima.
Piretroidi (samo deltametrin ili ambdaksihalotrin)	Insekticid Samo specifični privlačni u klopka Samo protiv <i>Batrocera oleae</i> i <i>Ceratitis capitata</i> Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa

IV. Ostale substance tradicionalne primene u organskoj poljoprivredi

Naziv, opis	Zahtevi sadržine, uslovi primene
Bakar u obliku bakarnog hidroksida, bakarnog oksihlorida, bakarnog sulfata bakri (trobaznog), bakarni oksid	Fungicidi Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa
Etilen	Za čuvanje boje banane
Kalijumska so masnih kiselina (meki sapun)	Insekticid
Kaliniti	Sprećivači zrenja banane
Kalcijum polisulfid	Fungicid, insekticid, akaricid; Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa
Parafinsko ulje	Insekticid, akaricid
Mineralno ulje Insekticidi, fungicidi	Samo za voćnjake, vinograde, masline i tropske biljke (n.pr. banane); Potrebno priznavanje od nadležnog ili inspeksijskog organa.
Kalijum permanganat	Fungicidi, baktericidi; Samo za voćnjake, masline i vinograde
Kvarcni pesak	Odbijajuće
Sumpor	Fungicid, akaricid, odbijajući

2. Proizvodi za kontrolu štetočina i bolesti u stajama i opremu:

Proizvodi prema listi priloga 1

Rodenticidi.

C. HRANA ZA ŽIVOTINJE

1. Hranljive materije biljnog porekla.

1.1. Žitarice, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

Ovas u obliku zrna, buketa, koreta i mekinja;
Ječam u obliku zrna, prosečnog proteina brašna i mekinja;
Pirinač u zrnju, lomljeni pirinač, mekinje i embrion; hmelj u zrnju;
Raži u zrnju, srednjeg kvaliteta i mekinje;
Sirak u zrnju;
Pšenica u zrnju, srednjeg kvaliteta, mekinje, glutenozna hrana, glutena i embrion;
Triticalne žitarice u zrnju;
Kukuruz u zrnju, mekinje, srednjeg kvaliteta, embrion i glutena;Slad.

1.2. Uljana semena, uljani plodovi, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključeni sledeće substance:

Zrela semena, embrioni i ljuške;
Sojino seme, zrelo seme, embrioni i ljuške;
Semena suncokreta i embrioni;
Pamučno seme i smenski embrioni;
Laneno seme i embrioni;
Palmina zrna kao i embrioni;
Zrela semena celera kao embrioni i kao kore;
Zrela semena tikve;
But masline (od fizičke ekstrakcije maslina);

1.3. Semena leguminoza, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

Grašak kao seme;
Grahorica kao seme dobiveno od odgovarajućeg tretiranja toplotom;
Grašak kao seme, srednjeg kvaliteta i mekinje;
Bob kao seme, srednjeg kvaliteta i mekinje;
lupini kao semena.

1. 4. Korenite krtole, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

But šećerne repe,
Suvi rezanci,
Krompir,
Sladak krompir,
maniok kao korenje,
But krompira (nus-proizvod ekstrakcijom krompirskog skroba),
Krompirski skrob,
Krompirska proteina.

1.5. Ostala semena i plodovi, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

But agruma,
But jabuke,
But paradajsa,
But grožđa.

1. 6. Krmno bilje i debelo krmno bilje. U ovoj kategoriji uključene su sledeće substance:

Lucerka
Lucerkino brašno,
Deteljina,
Deteljinsko brašno,
Trava (od krmnih bilja),
Travlje brašno,
seno,
siladž,

Slama od žitarica,
Biljno korenje od krmnih bilja.

1. 7. Ostale biljke, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

melasa kao vezivno sredstvo kod složene hrane sastava od biljnog brašna (uzetog od sušenja i presovanja algi, opranih radi reduktovanja sadržaja joda), prahovi i ekstrakti bilja, ekstrakti biljnih proteina (za mlade životinje), začini i arome.

2. HRANA ZA ŽIVOTINJE ŽIVOTINJSKOG POREKLA

2.1. Mleko i njegovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće kategorije: Sveže mleko, mjeko u prahu, skremirano mleko, skremirano mleko u prahu, maslac, maslac u prahu, surutka, surutka u prahu, surutka u prahu sa malo šećera, proteini surutke u prahu (ekstrahirano fizičkim tretiranjem), kofeina u prahu i laktoza u prahu.

2.2. Ribe i ostale morske životinje, proizvodi i njihovi nus-proizvodi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

Riba, riblje ulje i nerafinirano ulje džigerice merlucit;

Ribe mekušci, hidrolizati i proteolizati dobivenih od delovanja jednog enzima, u ili ne rastvorljivom obliku,

Riblje brašno.

3. HRANA ZA ŽIVOTINJE MINERALNOG POREKLA.

U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

Natrium:

Morska nerafinirana so, kamena neperadaena so, natrium sulfat, natrium karbonat, natrium bikarbonat, natrium hlorid.

Kalcium:

Školjke, vodene životinje (uključujući kosti sepija),

Kalcijum karbonat,

Kalcijum laktat,

Kalcijum glukonat.

Fosfor:

precipitat bikalcik fosfata kostiju, Bikalcik fosfat defluoniran.

Sumpor:

Natrijum sulfat.

D. HRANLJIVI DODACI U HRANU ZA ŽIVOTINJE, ODREĐENE SUBSTANCE UPOTREBLJENE ZA ISHRANU ŽIVOTINJA I POMOĆNE MATERIJE UPOTREBLJENE ZA PRERADU HRANE ZA ŽIVOTINJE

1. HRANLJIVI DODACI U HRANU ZA ŽIVOTINJE

1. 1. Tragovi elemenata. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

E1	Gvožđe: Ferro karbonat (II) Ferro sulfat (II) monohidrat Ferro oksid (III)
E2	Jod: Kalcijum jodit, anhider

	Kalcijum jodit, heksahidrat Klacijum jodit
E3	Kobalt: Kobalt sulfat (II), monohidrat i/ili heptahidrat Bazični kobaltni karbonat (II), monohidrat
E4	Bakar: Bakarni oksid (II) Božični bakarni karbonat (II), monohidrat Bakarni sulfat (mono i/ili tetrahidrat)
E5	Mangan: Mangan karbonat (II) Mangan oksid i manganski oksid Mangan sulfat (II), mono i/ili tetrahidrat)
E6	Cink: Cinkov karbonat Cinkov oksid Cinkov sulfat, mono i/ili tetrahidrat
E7	Molibden: Amonium molibdat, natrium molibdat
E8	Selen: Natrium selenat Natrium selenit

1.2. Vitamini, provitamini i substance hemijski tačno utvrđenih da imaju sličan efekat. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

- preporučljivi da budu od sirovina prirodnog oblika u hranu za životinje,
- sintetički vitamini identični sa prirodnim vitaminima samo za preživare.

1.3. Enzimi.

1.4. Mikroorganizmi.

1.5. Konservansi. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

- E 236 formična kiselina samo za silažu
- E 260 Acetna kiselina samo za silažu
- E 270 Laktična kiselina samo za silažu
- E 280 Propionična kiselina samo za silažu

1.6. Vezivni agenti, antiglomeranti ili koagulanti. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

- E551b Holodoidalni Silikati
- E551c Kiselgur
- E 553 Sepiolit
- E558 Bentonit
- E 559 Kaolinska gljina
- E 561 Vermikuliti
- E 599 Perliti

2. Određeni proizvodi upotrebljeni na ishranu životinja.

U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:

2.1. Pomoćne materije za proizvodnju silaže. U ovoj kategoriji su uključene sledeće substance:
- orska so, Neprerađena kamena so, enzimi, kvasac, surutka, šećer, but šećerne repe,
pšenično brašno, melasa i laktičke, acetike, formičke bakterije i propionik.
Kada vremenski uslovi ne dozvoljavaju potrebnu fermentaciju, nadležni ili inspekcijski organ može da odobri primenu laktičke, formičke, propioničke i acetne kiseline za proizvodnju silaža.

E. ODOBRENI PROIZVODI ZA ČIŠĆENJE I DEZINFEKCIJU ŠTALA I OPREME, (N.PR. OPREMA I PUSUĐE)

Sapun od kaliuma ili natriuma
Voda od pare
Krečno mleko
Kreč
Negašena kreč
Natrium hipoklorit (n. pr. kao tečnost za belenje)
Kaustična soda
Kaustični potas
Vodonikov peroksid
Prirodna esencija biljaka
Azotna, peracetična, formična, laktična, oksalična i acetična kiselina
Alkohol
Azotna kiselina (za opremu mlečne proizvodnje)
Fosforna kiselina (za opremu za mlečnu proizvodnju)
Formaldehid
Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju za opremu za mleko
Natrium karbonat.

F. OSTALI PROIZVODI

PRILOG III

MINIMALNI ZAHTEVI INSPEKTOVANJA I PRETHODNE MERE ZA REŽIM ISPEKTOVANJA.

A.1. Biljke ili biljni proizvodi dobivenih od poljoprivredne proizvodnje ili prikupljenih.

1. Proizvodnja treba da se vrši u jedinicu parcela zemljište, tako da proizvodnja i čuvanje budu jasno odvojene od neke druge jedinice koja ne proizvodi u skladu sa propisima ovog zakona; poslovi za preradu i/ili za pakovanje treba da budu deo posla jedinice, kada njena aktivnost je ograničena na preradi i pakovanju njegovog poljoprivrednog proizvoda.

2. Kada propisi inspektovanja se sprovedu po prvi put, i ako aktivnost proizvođača je ograničen na prikupljanju prirodnih biljaka, inspekcijski organ treba da opisuje:

- potpuno opisivanje jedinice, uključujući ambient za čuvanje, obradu parcela zemljište i/ili zone za prikupljanje i kada je sprovodljivo, ambiente gde se vrše određene operacije za preradu i/ili za pakovanje,

- sve praktične mere preduzetih od proizvođača na nivou jedinice radi obezbeđenja, treba da su ispunjeni propisi ovog zakona.

- u slučaju prikupljanja prirodnih biljaka, izdaje se garancija trećim licama, da proizvođači mogu

- biti obezbeđeni da su ispunjeni propisi iz Priloga I, tačka 4.

Opis i preduzete mere treba da se obuhvaćaju izveštajem inspekcije potpisanog od zainteresovanog proizvođača. Izveštaj dalje treba da specificira:

- datum zadnje primene na parcelama i/ili u zonama prikupljanja proizvoda, čija upotreba nije u skladu sa ovim zakonom.

3. Svake godine, pre predviđenog datuma od inspekcijskog organa, proizvođač treba da informiše o njegovoj šemi organizacije proizvodnje biljnih proizvoda, dajući nalitički opis za svaku parcelu.

4. Treba da vodi registar koji odobrava vršenje inspekcije radi identifikacije porekla, prirode i količine svih nabavljenih sirovina, i primene takvih materijala;

šta više, treba da se vode registri o prirodi, količini i nameni svih prodatih poljoprivrednih proizvoda. Prodane količine neposredno krajnjem korisniku će se voditi dnevno. Kada jedinica prerađuje svoje poljoprivredne proizvode, u registar se unesu informacije shodno tački B, 2, trećeg dela ovog Priloga.

5. Zabranjuje se uskaldištenje sirovina u jedinici, različitih od onih propisanih ovim zakonom.

6. Pored najavljenih inspekcijskih kontrola, inspekcijski organ treba da vrši punu fiziku inspekciju jedinice najmanje jednom godišnje.

Nakon svake kontrole izradi se inspekcijski izveštaj, koji se potpisuje od odgovornog lica jedinice.

7. Proizvođač treba da dozvolji pristup inspekcijskom organu na ambientima skladište, proizvodnje i parcelama zemljišta, takođe i na računima i dokumentima. On treba da obezbedi potrebne informacije inspekcijskom organu u cilju inspektovanja.

8.1. Proizvodi mogu se prevoziti u druge jedinice, uključujući i trgovinu na veliko i malo samo u odgovarajuću ambalažu ili u zatvorenim kontejnerima, na način da se sprečava zamena sadržaja i obezbedi etiketa, bez predrasuda svakog drugog pokazatelja predviđenog zakonom:

(a) Ime i adresa odgovornog lica za proizvodnju pripremu proizvoda ili kada je spomenut drugi prodavac, deklaracija koja dozvoli jedinicu i inspekcijskog organa da identifikuje bez dvoumišljaja odgovornog lica za proizvodnju proizvoda;

(b) Naziv proizvoda, uključujući referentni metod za organsku proizvodnju.

8.2. Međutim, zatvaranje ambalaže i kontejnera ne zahteva se, kada:

(a) Prevoz se obavlja između jednog proizvođača i nekog drugog operatora koji obojica podlegnu sistemu inspektovanja i

(b) Proizvodi su praćeni dokumentom na kome se daju zahtevane informacije prema prethodnog pod-stava.

9. Kada neki operator raspolaže sa dve proizvodne jedinice u istoj zoni koje proizvedu biljke i proizvode suprotno člana 1, zajedno sa prostorima uskladištenja sirovina (takvih kao đubriva, insekticidi, semena), treba da podlegnu propisima inspektovanja u skladu sa prvim pod-stavom, tačke 2 i tačkama 3 i 4. Biljke iste sorte kao one proizvedene u toj jedinici iz tačke 1, ne mogu se proizvesti u tim jedinicama, međutim, proizvođači mogu da se mimoilažu od propisa datog na poslednjoj rečenici, prethodnog pod-stava:

(a) u slučaju proizvodnje poljoprivrednih proizvoda od višegodišnjih biljaka (voćnjaka, vinograda i lupine) pod uslovom da ispunjavaju sledeće zahteve:

1. Ako pomenuti proizvod učestvuje u planu transformacije, stim u vezi proizvođač je uključen i obezbeđuje početak i završetak transformacije interesne zone za organsku proizvodnju u što kraćem mogućem periodu koji u nikom slučaju ne može da prelazi maksimalan period 5 godina.

2. Treba preduzeti odgovarajuće mere radi obezbeđenja stalnog odvajanja proizvoda uzetih iz svake zainteresovane jedinice.

3. Nadležni ili inspekcijski organ treba biti obavešten najmanje 48 časova pre berbe svakog proizvoda.

4. Odmah nakon završetka berbe, proizvođači informišu nadležnog ili inspekcijskog organa o tačnoj količini berbe u zainteresovanim jedinicama o svim posebnim različitim osobinama (kao kvalitet, boja, prosečna težina i drugo.) i potvrđuju da su primenjene predviđene mere za odvajanje proizvoda.

5. Plan za transformaciju i mere shodno tačkama 1 i 2 su usvojeni od nadležnog i inspekcijskog organa. Ovo odobravanje treba da se utvrdi svake godine nakon početka plana za transformaciju;

(a) U slučajevima kog određenih zona za naučno poljoprivredno istraživanje, dobija se saglasnost sa nadležnim organom, obezbeđujući da su ispunjeni uslovi 2, 3 i 4.

(b) U slučajevima proizvodnje semena, materijala za vegetativno razmnožavanje i sadnica, obezbeđuje da su ispunjeni uslovi 2,3 i 4.

A. 2. Životinje i stočarski proizvodi proizvedenih u stočarskoj farmi.

1. Kada sistem inspektovanja se sprovede na stočarskim proizvodima po prvi put, proizvođač i inspeksijski organ treba predvideti:

- potpuni opis prostorija gde su postavljene životinje, rudina i pašnjaka, i prema slučaju, prostorije skladišta, amabalažiranja i prerade životinja i stočarskih proizvoda, sirovina i proizvodnih faktora,
- potpuni opis opreme za prikupljanje organskog đubriva,
- plana razbacanja takvih đubriva uz sporazum sa nadležnim i inspeksijskim organom, uz potpuni opis zone za proizvodnju biljaka, - kada se zahteva i ugovorene sporazume sa ostalim oblicima u vezi sa razbacivačima đubriva,
- plan menadžmenta za stočarsku jedinicu za organski proizvod (n.pr. Menadžment ishrane, reprodukcije, zdravlja i drugo),
- sve praktične mere koje se preduzimaju na stočarsku farmu radi obezbeđenja ispunjenje odredbi ovog aneksa.

Predeuzeto opisivanje i mere će se upisivati na inspeksijskom izveštaju potpisanog od strane zainteresovanog proizvođača.

Šta više, izveštaj treba da specificira obaveze proizvođača za obavljanje aktivnosti, u slučaju povreda propisa, primene administrativnih mera.

2. Opšti zahtevi o inspekciji shodno tačkama 1 i 4 do 8 dela A.1 koje obuhvaćaju biljke i stočarske proizvode.

Mimoilazeći ove propise, dozvoljeno je upotreba alopatički veterinarski medicinski proizvodi i antibiotika obezbedivši da su iste date veterinaru u vezi tretiranja shodno Prilogu I, da su očuvane na kontrolisanom mestu i da su upisani u registar farme.

3. Životinje treba da se identifikuju na stalan način upotrebivši odgovarajuće tehnike za svaku vrstu, individualno što se tiče krupne stoke ili individualno ili grupno što se tiče živine ili manjih sisara 1.

4. Podaci o životinjama treba da se uvedu u registar i stalno treba da budu na raspolaganje nadležnom ili inspeksijskom organu u preduzeću.

Takve podatke koje daju puni opis sistema menadžmenta stada, treba sadržati sledeće informacije:

- za svaku vrstu životinja koje dolaze na farmi: datum dolaska i poreklo, period transformacije, oznaku za identifikaciju i veterinarske podatke;
- u vezi sa životinjama koja odlaze iz farme, starost, broj matrikulacije, težinu u slučaju klanja, oznaku identifikacije i odredište;
- pojedinosti za svaku životinju koja se gubi i razlog;
- u vzi hrane: tip, uključivanje dodatka u hranu, razni sastojci hrane u obroku i periodi upotrebe slobodnih zona.
- u vezi sprečavanja bolesti, veterinarske brige i tretiranja: datum tretiranja, diagnozu, upotrebljeni tip proizvoda, metod tretiranja i lekarsko prepisivanje za veterinarsku negu i odgovarajuće razloge, kao i period upotrebe pre prodaje stočarskih proizvoda.

5. Kada neki proizvođač menadžira nekolikim stočarskim farmama u istom reonu, jedinice koje proizvode životinje i stočarske proizvode, će podlegnuti inspekciji prema prvom, drugom i trećem delu tačke 1 ovog sektora, na životinjama i stočarskim proizvodima kao i program menadžmenta životinjama, njihovi registri i načela za čuvanje upotreblejnih proizvoda za uzgoj životinja.

B. Jedinice za pripremu biljnih i životinjskih proizvoda kao i proizvodi koji sadrže biljne i životinjske proizvode.

1. Kada inspeksijski režim se primenjuje po prvi put, proizvođač i inspeksijski organ treba da sačine:

- potpuni opis jedinice, pokazujući primenjene tehnike za preradu, pakovanje i čuvanje poljoprivrednih proizvoda pre i i posle njihove prerade,

- sve preduzete mere na nivou jedinice radi primene ovog zakona.
Ovaj opis i mere u vezi stim treba da se obuhvaćaju inspekcijskim izveštajem potpisanog i od strane odgovornog lica jedinice.

Šta više, izveštaj treba da sadrži preduzete mere od strane operatora za vršenje operacije shodno zakonu.

2. Vođeni registar treba da bude na raspolaganju inspekcijskom organu radi:

- porekla, prirode i količine poljoprivrednih proizvoda koji su dopremljeni u jedinicu,
- prirodu, količinu i odredište proizvoda koji su napustili jedinicu,
- svaka druga informacija koja se zahteva od inspekcijskog organa za potrebe odgovarajućeg inspektovanja takvih operacija kao, poreklo, priroda i količina sastojaka, aditiva i tehnoloških pomagala jedinice i sastav prerađenih proizvoda.

3. Kada proizvodi su prerađeni, upakovani i čuvani u jedinicu shodno ovom zakonu:

- jedinica treba da podeli površinu na prostoriju za čuvanje proizvoda, pre i posle operacija,
- operacije treba da se obavljaju stalno sve do potpunog njihovog završetka, fizički i vremenski odvojenih od sličnih operacija obavljenih na proizvodima koji nisu obuhvaćeni ovim zakonom.

- ukoliko te operacije ne obavljaju se često, iste treba da se ranije najavljuju, u određenom vremenu uz sglasnost sa inspekcijskom organom,

- svaka mera se preduzima radi garantovanja identifikaciju svakog dela, radi sprečavanja mešanja sa proizvodima koji nisu u skladu sa ovim zakonom.

4. Pored nenajavljenih inspekcijskih kontrola, inspekcijski organ treba da vrši potpunu fizičku kontrolu jedinice, najmanje jednom godišnje. Mogu se uzeti uzorci iz ne odobrenih proizvoda.

Pored toga, uzorci mogu se uzeti i kad postoji sumnja za upotrebu neodobrenih proizvoda.

Posle svake kontrole treba da se izradi inspekcijski izveštaj potpisanog i od odgovornog lica inspektovane jedinice.

5. Odgovorno lice jedinice treba da dozvolji pristup inspekcijskom organu u jedinicu i registrima, odnosno na ostalu dokumentaciju radi vršenja inspekcijske kontrole.

6. Proizvodi iz člana 1 mogu se premeštati u druge jedinice, uključujući trgovinu na veliko i malo, samo u odgovarajućoj ambalaži ili zatvorenim kontejnerima, radi sprečavanja zamene sadržine i opremljeni etiketom gde se upisuju bez prejudiciranja drugi indikatori zahtevani ovim zakonom:

(a) ime i adresa odgovornog lica za proizvodnju i pripremu proizvoda, ili kada je spomenut drugi prodavac, deklaracija koja pokazuje mernu jedinicu i inspekcijski organ da identifikuje bez dvosmislenosti odgovornog lica za proizvodnju proizvoda;

(b) ime proizvoda uključujući referentni metod za organsku proizvodnju.

Po uzimanju jednog proizvoda, odgovorno lice će kontrolisati zatvaranje ambalaže ili kontejnera i kada se zahteva, prisustvo indikatora pomenutih u prethodnom stavu, u tački

A.8.1 ili C.8. Rezultat ove verifikacije će se upisati u registar shodno tačke B.2. Kada kontrola pokazuje sumnju, proizvod podlegne preradi ili ambalažiranju posle eliminisanja ove sumnje, i da se ne izlaže na tržište bez indikatora koji referišu metodi organske proizvodnje.

C. Izvoznici biljnih, stočarskih i prehrambenih proizvoda na zemljeEZ-a koji sadrže biljne i/ ili životinjske proizvode

1. Kada propisi inspektovanja su po prvi put primenjeni, izvoznik i inspekcijski organ treba da daju:

- puno opisivanje objekata izvoznika i njegovih aktivnosti, pokazujući da je moguće unošenje proizvoda na graničnim tačkama Komuniteta i svakog drugog sredstva kojeg je izvoznik upotrebio za čuvanje i uskladištenje izvezenih proizvoda;

- sve preduzete odgovarajuće mere od izvoznika radi garantovanja sprovođenja ovog zakona,
- ovo opisivanje i preduzete mere treba obuhvatiti inspekcijskim izveštajem potpisanog od izvoznika.

Izveštaj treba da sadrži i obaveze izvoznika:

- da obezbedi da svako sredstvo ili način kojeg izvoznik upotrebio za čuvanje, bude pristupačan za inspektovanje od inspeksijskog organa ili, kada skladišta se nalaze u neku drugu državu, od inspeksijskog organa ovlašćenog za inspektovanje od te države.
- 2. Treba voditi registre koji omogućuju inspeksijskom organu identifikaciju svakog lota izvezenog proizvoda:
 - poreklo, prirodu i količinu pomenutog dela, i na osnovu zahteva inspeksijskog organa svaku pojedinost o načinu transporta do prostorijama ili skladištama uvoznika.
 - poreklo, prirodu i odredište pomenutog lota i na zahtev inspeksijskog organa, svaku pojedinost u vezi transporta od prostorija, skladišta uvoznika do odredišta.
- 3. Izvoznik treba da informiše inspeksijskog organa o svakoj izvezenoj pošiljci u Komunitetu, dajući organu zahtevane pojedinosti i jednu kopiju inspeksijskog sertifikata za uvezene organske proizvode.
Kada uvezeni proizvodi iz člana 1 se čuvaju u skladištima u kojima ostali poljoprivredni ili prehrambeni proizvodi su prerađeni, ambalažiorani ili uskladišteni:
 - proizvodi iz člana 1 treba da se drže odvojeno od drugih poljoprivrednih proizvoda i /ili od prehrambenih proizvoda;
 - treba preduzeti mere radi obezbeđenja identifikacije lotova proizvoda i sprečavanje mešanja sa proizvodima koji nisu u skladu sa propisima ovog zakona.
- 3. Osim najavljenih inspeksijskih kontrola, inspeksijski organ treba da vrši potpuno fizičku inspekciju prostorijama izvoznika najmanje jednom godišnje. Inspeksijski organ će vršiti inspekciju pomenutih registara u tačku C.2 i sertifikati shodno zakonu. Mogu se uzeti uzorci radi testiranja neodobrenih substanci ovim zakonom. Uzorci se uzimaju takođe i kada se sumnja na upotrebi neodobrenih substanci. Nakon svake kontrole, treba da se izradi inspeksijski izveštaj potpisanog od odgovornog lica za inspeksijsku jedinicu.
- 4. Izvoznik treba da dozvoli pristup inspeksijskom organu radi inspektovanja u svojim prostorijama, registrima i na ostalim dokumentima, posebno na izvoznim sertifikatima. On treba da obezbedi inspeksijskom organu svaku neophodnu informaciju u cilju inspektovanja.
- 5. Organski proizvodi treba da se izvezu u pristupačnoj ambalaži ili u zatvorenom kontejneru, na način da se sprečava zamena sadržine i obezbeđenje identifikacije izvoznika oznakama i brojevima koji služe za identifikaciju lota robe sa inspeksijskim sertifikatom.

PRILOG IV

INFORMACIJA O NOTIFIKACIJI

- (a) ime i adresa operatora
- (b) mesto prostorija i kada se zahteva i mesto parcele (datum registracije zemljišta) gde se obavljaju aktivnosti,
- (c) priroda aktivnosti i proizvodi,
- (d) obaveze operatora za obavljanje aktivnosti
- (e) Kada se radi o nekoj poljoprivrednoj preduzeći, datum od kada proizvođač ne vrši primenu proizvoda na njegovim parcelima, čija primena nije u skladu sa ovim zakonom.
- (f) Ime odobrenog organa kome operator je poverio kontrolu njegovog preduzeća, tamo gde država je sprovodila inspeksijski sistem odobravanjem takvih organa.

PRILOG V

DEO A: POKAZATELJ DA SU PROIZVODI POKRIVENI INSPEKCIJSKOM ŠEMOM

Pokazatelj da je jedan proizvod pokriven inspeksijskom šemom napisan istim jezikom ili jezicima koji su upotrebljeni za atketiranje.

AL: Bujqësia organike - sistemi i kontrollit shqiptar

ES: Agricultura Ecologica(ekološka poljoprivreda) - Sistema de control CE (sistem kontrole Evropskog komuniteta).

DA: Økologisk Jordbrug - EF- Kontrolordning

DE: Ökologischer Landbau - EG-Kontrollsystem oder Biologische Landwirtschaft - EG-

Kontrollsystem

EL: ? ? ? ? ?

EN: Organic Farming - EC Control System

FR: Agriculture biologique - Système de contrôle CE

T: Agricoltura Biologica - Regime di controllo CE

NL: Biologische landbouw - EG-controlesysteem

PT: Agricultura Biologica - Sistema de Controlo CE

F: Luonnonmukainen maataloustuotanto - EY:n valvontajärjestelmä

SV: Ekologiskt jordbruk - EG-kontrollsystem

DEO B: LOGO KOMUNITETA

B.1. Uslovi u vezi predstavljanja i primene logoa Komuniteta

B.1.1. Logo prethodnog Komuniteta će obuhvatiti modele iz dela B.2 ovog priloga.

B.1.2 Pokazatelji koji su obuhvaćeni logom prema listi dela B.3 ovog priloga. Postoji mogućnost kombinovanja logoa sa pomenutim pokazateljom u delu A ovog priloga.

B.1.3 Radi primene logoa Komuniteta i pokazatelja iz dela B.3 ovog priloga, treba da se ispunjavaju propisi tehničke reprodukcije datih na grafičkom priručniku u delu B.4 ovog priloga.

B.2. Modeli

Način	Agar	Specifični uslovi
E 406	Karagenan	
E 470	Kalcijum karbonat	Dozvoljavaju se sve funkcije osim bojenja
E 270	Laktična kiselina	
E 290	Ugljeni dioksid	
E 296	Malična kiselina	
E 300	Askorbična kiselina	
E 306	Tokoferolit asur ekstrakt	Antioksidant masti i ulja
E 322	Lecitina	
E 330	Citrična kiselina	
E 333	Kalcijum citrat	
E 334	Tartrična kiselina (L(+)-)	
E 335	Natrium tartrat	
E 336	Kalium tartrat	
E 341 (i)	Kalcijum monofosfat	Stimulacija rasta za samorast brašna
E 400	Alginična kiselina	
E 401	Natrium Alginat	
E 402	Kalium Alginat	

E 412	Guar gum	
E 413	Tragacanth gum	
E 414	Arapska guma	
E 415	Xanatan guma	
E 416	Karaga gum	
E 422	glicerol	Biljni ekstrakt
E 440 (i)	Pektin	
E 500	Natrium karburant	
E 501	Kalium karborant	
E 503	Amoni karbonant	
E 504	Magnez karbonant	
E 516	Kalcium sulfat	prenos
E 524	Natrium hidroksid	Obradživač površine i Laugengeback
E 551	Dioksid silic	Agenti protiv zrenjenja za začine
E 938	Argon	
E 941	Azot	
E 948	Kiseonik	

PRILOG VI HYRJE

Za ciljeve ovog Priloga će se upotrebiti dolje naznačeni pojmovi:

1. Komponente biljnog porekla:

(a) prosti poljoprivredni proizvodi i njihovi dobiveni proizvodi pranjem, čišćenjem, tremičkom preradom i/ili pristupačnom mehaničkom preradom i/ili od fizičkom preradom koji utiču na redukciju vlage proizvoda;

(b) takođe, proizvodi koji potiču od pomenutih proizvoda iz tačke (a) i od drugih primenjenih procesa preradiivanja hrane, ali ovi proizvodi su smatrani kao hranljivi ili aromatični dodaci.

2. Komponente nepoljoprivrednog porekla: drugi proizvodi od onih nepoljoprivrednog porekla koji najmanje pripadaju jednoj od dolje naznačenih kategorija:

3. 1. Hranljivi dodaci, uključujući i nosioce hranljivih dodataka,

3 .2. Aromatizeri,

3.3. voda i so,

3.4. preparati mikro-organizama;

3.5. minerali (uključujući otiske elemenata) i vitamini,

4.Nosioci, uključujući solventne nosioce: hranljivi dodaci koji se upotrebljavaju za rastvaranje, razređivanje, razbacivanje ili za fizičku modifikaciju jednog hranljivog dodatka bez promene njegove tehnološke funkcije, u cilju njegovog olakšavanja prerađivanja, primenjivanja i upotrebljavanja;

OPŠTA NAČELA

Sekcije A, B i C obuhvaćaju komponente i pomoćne materije za preradu, koje se upotrebljavaju za pripremu hranljivih proizvoda sastavljenih uglavnom od jedne ili više komponenti biljnog porekla, isključujući vino.

Pre primene propisa iz Sekcija A i B ovog Priloga, a u cilju obuhvaćanja na specifičan način pripreme hranljivih proizvoda sastavljenih od jednog ili više stočarskih proizvoda, će se primeniti nacionalni propisi.

Međutim, referenca za svaku komponentu iz Sekcija A i C ili svaka pomoćna materija za prerađivanje iz Sekcije B, svako iskustvo na prerađivanju, kao dimljenje, će se upotrebiti samo u skladu sa zakonodavstvom Komuniteta i/ili Nacionalnom zakonodavstvom, a u njihovom nedostatku, u skladu sa načelima dobrog iskustva u proizvodnji hranljivih proizvoda.

SEKCIJA A – KOMPONENTE NEPOLJOPRIVREDNOG POREKLA

A.2. Etiketirani aromatizatori kao prirodne aromatične substance.

A.3. Voda i so

Pijaća voda.

So (bazične komponente natrium hlorida ili kalium hlorida), upotrebljena u opštu proizvodnju hrane.

A.4. Preparati mikro-organizama

Svaki preparat mikro-organizama upotrebljen na normalan način u prerađivanju hrane, isključujući genetske modificirane mikro-organizme.

A.5. Minerali (uključujući i otiske elemenata), vitamini, aminoacidi i ostala azotna jedinjenja:

Minerali (uključujući i otiske elemenata), vitamini, aminoacidi ostala azotna jedinjenja su dozvoljena, samo ako njihova primena u hranljivim proizvodima je odobrena zakonom.

SEKCIJA B- POMOĆNI DODACI PRERADE I OSTALI PROIZVODI KOJI SE MOGU UPOTREBITI ZA PRERADU KOMPONENTI POREKLA

Naziv	Specifični uslovi
Azot	
Voda	
Kalcium hlorid	Agens za koagulaciju
Kalcium karbonat	
Kalcium hidroksid	
Kalcium sulfat	Agens za koagulaciju
Magnezijum hlorid (ili nigar)	Agens za koagulaciju
Kalium karbonat	Sredstvo za sušenje grožđa
Natrium karbonat	Proizvodnja šećera
Natrium hidroksid	Proizvodnja šećera Proizvodnja ulja od zrelih semena (Brassica spp)
Sumporna kiselina	Proizvodnja šećera
Izopropanol (propan-2-ol)	U procesu kristalizacije proizvodnje šećera Za[...] perod do 31.12.2006
Ugljeni dioksid	
Etanol rastvarač	
Tanična kiselina	Za filtriranje

Albumini kod jajnog belanca	
Kazeina	
Želatina	
Biljna ulja	Agensi za lubrikaciju, oslobađanja ili antipenušajući
Silicium dioksid	Žele ili holoidalni rastvarač
Aktivni ugalj	
Pudra	
Bentonit	
Kaolina	
Diatomsko zemljište	
Perliti	
Luska lešnika	
Pirinčano brašno	
Pčelarski vosak	Agensi za oslobađanja
Carnauba wax	Agensi za oslobađanje

Preparati mikro-organizama i enzima:

Svaki preparat mikro-organizama i enzima koji se na normalan način upotrebljavaju kao pomoćni dodaci u prerađevini hrane, isključujući genetske modificirane organizme.

SEKCIJA C. KOMPONENTE POLJOPRIVREDNOG POREKLA KOJE NISU PROIZVEDENE ORGANSKI

C1. neprerađenih biljni proizvodi kao i proizvodi koji potiču od njih prerađivanjem shodno propisima 2(a) uvida ovog Priloga:

C1 . 1. Jestivi plodovi i semena:

Žira	Quercus spp.
Orah cola	Cola acuminata
Morsko grožđe	Ribes uva-crispa
Plod pasion	Passiflora edulis
Suve kupine	Rubus idaeus
Suvo crveno grožđe	Ribes rubrum

C1.2. Arome i jestive trave:

Orah sivi	Myristica fragrans, do 31.12.2000
Zeleni biber	Piper nigrum, do 30.4.2001
Biber (Peruvian)	Schinus molle L.
Semena repe	Armoracia rusticana
Lesser galanga	Alpina officinarum
Safflower flower	Carthamus tinctorius
Watercress herb	Nasturtium officinale

C1.3. Razno: alge, uključujući i morske trave, odobrenih za pripremu konvencionalnih hranljivih proizvoda.

C.2. Biljni proizvodi, prerađenih procesom shodno propisima tačke 2(b) uvoda ovog Priloga.

C.2. 1. Masti i ulja rafinirani ili ne rafinirani, ali hemijski ne modificirani, dobivenih od raznih biljaka, kao:

Kakao	Theobroma cacao
Kokosji orah	Cocos nucifera
Maslina	Olea europaea
Suncokret	Helianthus annuus
Palma	Elaeis uineensis
Repa	Brassica napus, rapa
safflower	Carthamus tinctorius
Susam	Sesames indicum
Soja	Glycine max

C.2.2. Šećer, skrob i drugi proizvodi dobivenih od žitarica i od krtolastih biljaka:

Šećer od šećerne repe,

Fruktoza

Pirinčevi listovi

Hleb bez kvasca

Skrob od pirinča i kukuruza, hemijski ne modificirani.

C.2.3. Razno

Coriander, dimljen	Coriandrum sativum do 31.12.2000
Protein graška	Pisums

- Rum, dobiven samo iz šećerne trske
- Kirsch, dobiven od plodova i aroma shodno Sekciji A.2. ovog Priloga.
- Smeša biljaka odobrena za proizvodnju konvencionalnih hranljivih proizvoda, davanjem osobina, boje i ukus slatkisha, samo za pripremanje "Gummi Bärcheu",
- Smeša bibera: piper nigrum, Schinus molle i Schinus terebinthifolium,

C.3. Stočarski proizvodi:

- vodeni organizmi, koji ne potiču iz akvakulture, i odobravaju se za pripremanje konvencionalnih hranljivih proizvoda.
- Mlečni maslac u prahu,
- Želatina
- Med,

PRILOG VII POLJOPRIVREDNO OD ORGANSKE PROIZVODNJE

Maksimalan broj životinja po ha Klasa ili vrste	Maksimalan broj životinja po ha Ekuivalentan 170 k N/ha/godinu
Jednokopitari više od 6 meseci	2
Telad za tov	5
Ostalo govedo mlado od godinu dana	5
Bikovi od 1 do 2 godine	3.3
Junice od 1 do 2 godine	3.3
Volovi 2 ili više od 2 godine	2
Junice za reprodukciju	2.5
Junice za tov	2.5
Muzne krave	2
Muzne krave za mljeko za reformisanje	2
Ostale krave	2.5
Kunići za reprodukciju	100
Ovce	13.3
Koze	13.3
Svinje	74
Krmače za reprodukciju	6.5
Svinje za tov	14
Ostale svinje	14
Kokoške za trpezu	580
Kokoške nosile	230

PRILOG VIII

Minimalne pokrivene i nepokrivene površine i ostale karakteristike mesta za razne vrste i tipove proizvodnje.

1. GOVEDA, OVCE I SVINJE

		Pokrivena površina (raspoloživa neto površina za životinje)	Otkrivene površine (slobodne površine, uključujući i pašnjake)
	Minimalna živa mera u (kg)	M ² /grlo	M ² /grlo
Goveda jednokopitari za reprodukciju i za tov	Do 100	1.5	1.1
	Do 200	2.5	1.9
	Do 350	4.0	3
	Više od 350	5 minimum od 1 m ² /100 kg	3.7 minimum 0.75 m ² /100 kg
Muzne krave		6	4.5
Bikovi za reprodukciju		10	30
Ovce i koze		1.5 ovaca/koza 0.35 jagnjadi/jaradi	2.5

		2.5	0.5 za jagnjad/jarad
Krmače i prasad od 40 dana		7.5 Krmače	2.5
Svinje za tov	Do 50 Do 85 Do110	0.8 1.1 1.3	0.6 0.8 1
Svinje	Više od 40 dana I više od 30kg	0.6	0.4
Prasad		2.5 žensko 6.0 muško	1.9 8.0

2. ŽIVINE

	Pokrivena površina (neto			Otkrivene površine (slobodne
--	--------------------------	--	--	------------------------------

	raspoloživa površina)			površine za promet u m ² /grlo No)
	Zivotinja/m ² cm	Leglo/životinja	Gnezdo	
Koške nosile	6	18	8 za gnezdo a za zajedničko gnezdo 120 cm ² /za pile	4, obezbeđujući da ne prelazi težinu od 170 kg N/ha/godišnje
Živina za tov (u fiksno skrovište)	10 maksimum 21 kg žive mere/m ²	20 (samo za domaće životinje)		4 pilad za meso i domaće životinje do 4.5 patke 10 čurke 15 guske Za sve gorepomenute specije ne treba da prelazi težina od 170 kg N/ha/godišnje
Živina za tov (pokretno skrovište)	16 (*) u pokretno živinsko skrovište maksimum 30 kg žive mere/m ²			2.5, obezbeđujući da ne prelazi težina od 170 kg N/ha/god.

(*) samo kod pokretnih skrovišta površina poda ne treba da prelazi 150 m² koja ostaju otvorena preko noći.